

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja, ce-
loletna 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2999

SLOVENECE

Odločne besede papeža

Celo češkoslovaški zunanji minister Beneš, ki kot izkušen diplomat in državnik pač tehta svoje besede, je v izjavi »Slovenec« dejal, da se Mala antanta še ni sestala v tako dramatično napetem mednarodnem položaju kakor zdaj na Bledu. Italijansko-abesinski spor, ki ga nekateri skušajo zdaj omejiti na kazensko ekspedicijo v kolonijah, zdaj zopet grozeče raztegniti v evropsko vojno, da bi preprečili kulturni zapad pred vsakim poseganjem v to »kolonijalno« zadevo, se lahko po postopnih komplikacijah, kakor po vžigalni vrvi, izpremeni v evropski požar.

V tem kritičnem trenutku je potrebno, da se vsak zase in kot član velike človeške družbe zave svoje soodgovornosti nad dozorovanjem dogodkov in da tudi pogumno poseže vanje. Če to velja za posameznika, ki tvori le osnovno celico v državi in more položiti na tehtnico pač le minimalno utež, velja seveda v prvi vrsti za državnike in javne delavce, v rokah katerih je danes usoda držav.

Za vsako delo je pač najprej potrebna načelna jasnost o vprašanju, ki se ga lotimo. Zastaviti si moramo najprej vprašanje, ali je določena akcija v skladu z našo vestjo, s krščanskim moralom. Če preidemo konkretno na italijansko-abesinski spor in na komplikacije, ki jih utesnje izvirajo — recimo kratko, na vojno — potem lahko takoj ugotovimo, da krščanska moralna vojna dopušča, toda le pravično vojno. Katera vojna je pravična? Vsekakor obrambna. Toda tu je treba zopet rešiti nadaljnje vprašanje: Kdaj gre za obrambo, kdaj za napad? Kdaj se obramba lahko izpremeni v napad? Znano je n. pr., da so se poskušali, da bi s pomočjo Zveze narodov preprečili vojno, razbili že ob vprašanju teoretične definicije napadalca. Kaznovati je treba krivega, toda kdo je kriv?

Ni dvoma, da je mirna poravnava najbolj gotova rešitev. Sv. oče Pij XI. je ob zaključku svojega nagovora na dvatisoč usmiljen, ki so se mu te dni poklonile v Castel Gandolfo, tako jasno teoretično in konkretno izpregovoril v tem pogledu, da je vsak nadaljnji komentar odveč. Papež je najprej omenil, da je naš Učenik pogosto povdarjal, da nam je zapustil mir. Nato je sv. oče nadaljeval:

»Pomnite tudi: Če je to volja dobrega Boga, je to tudi predpogoj pridobitve vseh dobrin socialnega in individualnega življenja; mir je predpogoj za blagor duš. Spomnite se samo, kaj vse so pretrpeli misijonari radi vojne: to je strašno. Samo misel na blagor duš tudi izven misijonov bi nas morala navajati k molitvi za mir: kolikšno duhovno propadanje smo doživeli v nemisijskih državah radi vojne, kolikšne nevihte in kakšna opustošenja v dušah! Strežnice vedó to bolje kakor drugi. Da, mi želimo mir, da, mi prosimo Boga, da bi nam prihranil vojno. Zesama misel na vojno, ne da bi ji dodali kaj drugega — ako ji je sploh mogoče dodati še kaj — nas stresel!

Ze vidimo, da v inozemstvu govorijo o osvojevalni vojni, o napadalni vojni; to je domneva, ob kateri nečemo ustaviti niti svoje misli, to je domneva, ki nas spravlja iz ravnotežja. Vojna, ki bi bila samo osvojevalna, bi seveda bila krivična: to je nekaj, kar prekaša vsako domišljijo, to je nekaj nedopovedno žalostnega in strašnega. Mi ne moremo misliti na krivično vojno; mi ne moremo videti njene možnosti in mi jo zavestno izločamo: mi ne verjamemo, mi nečemo verjeti v krivično vojno!

Na drugi strani, v Italiji, pravijo, da gre za pravično vojno, ker je to obrambna vojna, da se zavarujejo meje proti neprestanim nevarnostim, da je to vojna, ki je postala potrebna za ekspanzijo prebivalstva, ki narašča od dneva do dneva, vojna začeta za obrambo in zavarovanje materialne varnosti države; takšna vojna naj bi se opravičevala že sama po sebi. Na drugi strani je res, moje drage hčerke, res je — mi se ne moremo ubraniti temu premišljevanju — če ta potreba po ekspanziji lahko obstoji, če obstoji tudi potreba, da se zavarujejo meje, potem samo želimo, da bi se odstranile vse težave z drugim sredstvom, ne pa z vojno. Kako? Jasno, da ni lahko to povedati, toda mi ne verjamemo, da to ni mogoče. Treba je proučiti to možnost. Ena stvar se nam vidi izven dvoma; če je potreba po ekspanziji dejstvo, s katerim je treba računati, in če gre za obrambo meje in materialne varnosti — pa se ne sme prezreti, da ima pravica do obrambe prekoračiti in svoje meje, ki se ne smejo prekoračiti, ako noče branilec sam postati kriv.

Na vsak način prosimo Boga, naj bi podprl delavnost in podjetnost bistrih mož, ki razumejo zahteve pravega blagra narodov in socialne pravice, mož, ki storijo vse mogoče, ne s pomočjo groženj, ki samo lahko poslabšajo položaj, razburjajo duhove in ki čedalje bolj otežujejo položaj iz dneva v dan, tako da postaja že grozeč — mož, ki storijo vse mogoče ne z zavlačevanjem, ki predstavlja samo zgubo dragocenega časa, ampak res s človeškim namenom, z res dobrim namenom —, ki za pomiritev, za mir, storijo z resnično iskrenim namenom vse mogoče, da odstranijo vojno. Mi prosimo Boga, naj blagoslovi to delo, to podjetnost in mi vam nalagamo, da ga prosite tudi vi.

To so jasne besede vrhovnega glavarja katoliške cerkve. Kristusov namestnik je v teh zgodovinskih dnevih, ko ob zidovih njegovega bivališča odmeva bojna pesem oboroženih čet in drži sam v svojih rokah samo orožje moralne sile katoliške cerkve, s svojim odločnim nastopom za mir dokazal, da je katoliška cerkev res vesoljna. Ona ne pozna ne črne ne belokozve, zanjo so vsi enakovredni udje, katerih dušni blagor ji je enako pri sreči. Sv. oče prosi Boga, naj bi blagoslovilo delo bistrih državnikov, ki razumejo

Rezultati blejske konference

Nenapadalni podonavski pakt načeloma sprejet - Medsebojna pomoč zaenkrat samo lahalativna

V avdijenci pri princu-regentu Pavlu

Od leve na desno: češki poslanik na našem dvoru Girs, dr. Beneš, princ Pavle, Titulescu in romunski minister Guranescu.

Razgovor z italijanskim poslanikom

(Od našega posebnega poročevalca)

Bled, 30. avgusta.

Danes, na drugi dan konference Male zveze, je našega dopisnika sprejel italijanski poslanik na našem dvoru grob Viola di Campalto, ki si je za sezono najel vilo »Zoro« ob Parkhotelu, v daljšem razgovoru, ki se je čisto prijateljsko in nevezano razvijal zunaj na vrtu sredi zelenja. Hišni hlapec je tam v bližini obračal in sušil otavo. Gospa grofinja je vezala krasen šopek rož, med tati pa je skakal mal črn pišček, ki ve, da ima v vili veliko besedo. Čez jezero je hreščal zvočnik radia. Grof di Campalto, ki s svojo družino silno uživa lepoto Bleda in okolice, je pojasnil mnogo vprašanj, ki so na dnevnem redu mednarodne politike in to z odkritosrčnostjo, ki je bila tembolj prepričevalna, ker je bila neprisljuna — mnogo vprašanj, ki so morda imela svoj odmev tudi na konferenci ministrov Male zveze. Razgovorjal se je o Abesiniji, o težnjah italijanske politike na raznih evropskih frontah, posebno na onih, ki jih je obravnavala francosko-italijanski sporazum v januarju letošnjega leta. Tudi o blejskih konferencah je govoril in kočno dovolil, da »Slovenec« na sledeči način prinese ta nad polurni razgovor.

»Imam popolno zaupanje, da bo moje delo v Jugoslaviji za zblizanje obeh narodov rodilo svoj uspeh. Zblizanje, to je sedaj itak že doseženo. Jaz sem prepričan, da bo zblizanje postalo tudi trajno dejstvo v odnosih med obema državama. Glavno je in ves uspeh je odvisen samo od tega, da bosta obe strani pridno delali na tem: 1. da se vzpostavi in oživi nekaj že obstoječa duševna pripravljenost za medsebojno zaupanje, in 2. da se polagoma odstranijo s pozorišča vsa ta vprašanja, ki lahko zelo bolijo, ako si državi ne zaupata, ki pa so tako naravna, da bodo ostala malenkostna, kakor hitro bosta obe državi druga drugo zaupali in postali soizgradnici. V kolikor se mene tiče, polagam važnost na to, da se ozračje medsebojnega zaupanja smoteno ustvari in da bodo k temu v prvi vrsti pripomogle gospodarske zveze, ki jih hočemo postaviti na temeljih, ki so stvarni in trajne vrednosti. Z gospodarskimi odnosi, ki jih bomo sedaj razširili in poglobili, hočemo doseči, da naj služijo nekim interesom obeh držav, ki sta po svoji zemljepisni legi in po svoji gospodarski strukturi naravno poklicani, da druga drugo izpopolnjujeta.«

G. poslanik se je nato prijazno poslovil in me še spremljal do konca parka, v katerem leži skrita vila »Zoro« in odkoder tako pozorno zasledujejo dogodke tam na oni strani Blejskega jezera.

Bajna razsvetljava

Blejski so večer zvečer priredili na čast visokim gostom — politikom Češkoslovaške in Romunije ter našemu ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviću veličastno in imponantno razsvetlavo po Blejskem jezeru. Pogled na jezero, kakor na obalo, je bil ganljiv. Po ulicah se je trumoma gnetla velika množica odličnih gostov, prav tako so tudi domačini

zahteve narodov in njihove socialne pravice in ki storijo vse mogoče za mir. To seveda niso državniki, ki pripravljajo socialne in kulturne pravice samo lastnemu narodu, a jih drugim odrekajo.

Kakor je papež Benedikt XV. med svetovno vojno z vsa odločnostjo nastopil proti »nesmiselnemu početju« — tako je označil vojno v svoji sloviti spomenici — tako je zdaj Pij XI. izpregovoril v pravem trenutku. Še ne davno je sv. oče ob drugi priložnosti prosil Boga, naj razprši narode, ki bi izžvali vojno. Maja meseca je zopet pred tisoči vernikov molil h Kralju miru za mir med narodi.

Papeževe besede bodo močno odjeknile tudi izven Evrope. Protimisijonska propaganda se je v Afriki in v Aziji naslanjala na neosnovano krilatice, da so misijonarji pijonirji evropskega imperializma. Pri temno-politih plemenih, ki kaj radi v vsakem Evropeu vidijo tučja izkoriščevalca in ne delajo razlike med državničimi in cerkvenimi odposlanci, je ta propaganda mnogo zalegla. Nevarnost je bila, da bi se tudi glede italijansko-abesinskega spora med afriškimi plemeni mešali predmetni pojmi o poslanstvu in namenih obeh Rimov.

Če je tega sploh še bilo treba, je sv. oče potegnil jasno črto med smotri vesoljne katoliške cerkve in nameni imperializma.

moralni slovesnost še v večjem obsegu povzdigniti s svojo prisotnostjo. Na žalost je bilo opaziti, da je imponantna stavba Parkhotela bila nekoliko premalo v ospredje, sigurno je dobila pre malo materiala za razsvetljavo od občine. Vplival pa je tudi zelo žalostni dogodek smrti belgijske kraljice. Ta vest se je urno razširila v popoldanskih urah po Bledu. Na jezeru so se zbrali z lampijončki in vsi v zelenje odeti čolni, ki so prevažali godbo, domače pevce in goste. Stari grad je bil mogočno razsvetljen, prav tako se je v ozadju jezera dvigala iznad jezerske gladine velemogočna cerkva Marije Pomčnice, ki je bila vsa obdana od rdečih žarkov plamena. Medtem ko se je vsa ta slovesnost vršila na jezeru, so bili visoki diplomati in ministri dr. Stojadinović, dr. Beneš in Titulescu pri slavnostni večerji v Toplicah, ki jo je priredil naš predsednik vlade. Svečano razpoloženje se je v nočnih urah pomirilo in veliki državniki so vsled težkega celodnevne dela legli k počitku.

Ponovni sestanek Male zveze

Danes dopoldne pa se je začelo zopet delo na veliko med diplomati in ministri. Popoldansko gibanje je bilo dokaj razburljivo in to je dalo sumničenje časnika, da je treba pričakovati velike uspehe. Opoldne je bilo intimo kosilo na čast ministrom, ki ga je priredil dr. Stojadinović. Kot bi bilo pričakovati, da bodo napravili politiki in državniki mal izprehod po okolici, pa se na žalost ta ni mogel izvršiti in so avtomobili švigali pred Belvederom, kar je dalo slutiti, da se bodo sestali zunanji ministri Male zveze.

Ker konferenca zaseda v največjem zatišju in ne izhajajo nobena uradna poročila, je seveda razumljivo, da je vsa blejska obala polna ugibanj, med katerimi se lahko razvijajo bujne domišljije dogodkov.

»Slovenec« je prvi dan naglašal dva problema, ki bosta prišla na dnevni red, v prvi vrsti pa podonavskega, in ta trditve je vzdržala polno veljavnost do danes.

Splošni nenapadalni pakt v Podonavju

O podonavskem paktu pravijo danes dobro poučeni ljudje, da ležna na konferenci mizi dva dokumenta: osnutek splošnega pakta o nenapadanju, nevmešavanju in arbitraži, v katerega naj poleg Italije in Francije — ki sta predlagateljici — vstopijo še Mala zveza, Avstrija, Madjarska in Nemčija. Vse omenjene države so bile obveščene o tem osnutku in ima Mala zveza samo dolžnost, da reče svoj »da«, ali »ne«. Čuje se, da sta Beneš in Titulescu oba pripravljena, da ta prvi dokument podpišeta, seveda ako pride od velesil izrecna izjava, da Habsburžani v Avstrijo ne smejo nazaj in da je habsbur-

ško vprašanje mednarodnega značaja. Tudi naš ministrski predsednik Stojadinović tudi temu dokumentu v gornjem smislu nima ugovorov in je zato verjetno, da bo Mala zveza pristala, da se podonavska konferenca skliče v svrhu podpisa tega prvega dokumenta.

Dvostranske pogodbe o medsebojni pomoči

Osnutek paktov o medsebojni pomoči, ki bi jih v prvotni stilizaciji morale skupno podpisati vse zgoraj navedene države, pa bodo sedaj vsled odklonilnega zadržanja Nemčije in nekaterih drugih držav podpisale samo one države, ki to žele, in sicer samo v obliki dvostranskih pogodb. Nekateri države, kot Avstrija-Italija, ali Avstrija-Francija bodo te vrste dvostranske pogodbe takoj podpisale, za druge pa obstojajo začnkrat še zapreke, ki jih bodo bodoča pogajanja odstranila. Potovanje nekaterih državnikov Male zveze v Italijo spada med to pripravljeno delo. Morda bo pozneje mogoče, da se slične pogodbe o medsebojni pomoči sklenejo tudi med Malo zvezo in Italijo, Malo zvezo in Avstrijo itd.

V kolikor moremo sedaj ob 4, ko to poročamo, posneti položaj, ki bo dokončno objasnjen šele okoli 6 pri sprejemu časnika, je Bled prinesel načelen pristane Male zveze na prvi osnutek splošnega podonavskega pakta in je pospešil možnost za podpis dvostranskih pogodb o medsebojni podpori, torej pospešil tudi pogajanja med Malo zvezo in Italijo.

Velika poslovilna svečanost

Zvečer bo velikanska poslovilna svečanost v vseh prostorih Parkhotela. Ban dravske banovine priredi najprej svečanostno večerjo okoli 300 tujim in domačim odličnikom. Od predsednika vlade pa do ljubljanskih načelnikov, predsednikov, ki pridejo na Bled s posebnim v zvezi, ki jim ga je ljubeznivo stavila na razpolago uprava, bodo vsi navzoči. Vsi ministri in vsi poslaniki, vsi višji diplomatski uradniki bodo tam. Frak in redovi, je geslo na pozivnicah. Po večerji ob 10 navali v prostore Kazine še nadaljnjih 300 gostov, ki bodo na sosednji manjši odličniki in bodo večerjali že prej drugod na manjših banketih. Za te posebne goste bo pripravljen dobro založen buffet. Vseh 600 in še več gostov bodo spravili v spodnjo dvorano Kazine, kjer bo vsled nesreče v družini belgijskega kralja nekoliko okrnjen program. Nastopili pa bodo navzlic temu mali harmonikarji, oklet Glasbene Matice in balet ljubljanske opere. Ples je odpovedan. Ko bo mir luči še vanovil v Kazini, se bo v jutranjih urah odpejal z Bleda dr. Beneš. Konference je konec in blejske sezone tudi.

Truplo kraljice doma

Iz Küssnachta v Bruselj

Bruselj, 30. avgusta.

Telesne ostanke kraljice Astride so ponoči prepeljali v Bruselj. V Baslu so krsto pričakali množičevitni člani belgijske kolonije in položili nanjo cvetja in vence. Na meji sta se poklonila pred truplom nesrečne kraljice Astride dva visoka švicarska častnika, ki sta spremila krsto po nalogu zveznega sveta in izročila vagon zastopnikom francoske javne varnosti, ki so spremlili krsto do belgijske meje.

V Bruselj je prispel vlak s telesnimi ostanki kraljice Astride ob 8.40. Takoj po prihodu vlaka je tužni spreved krenil proti kraljevskemu dvoru.

Truplo bodo svečano pokopali v torek 3. septembra.

Otroci še nič ne vedo

Kraljevski otroci, ki so se davi vrnili iz Švice, še ne vedo, kako strašna nesreča jih je oropala njihove mlade matere, ki jih je tako ljubila in ni niti trenutke pozabila nanje. Še nihče se ni doslej upal prevzeti težke naloge, da bi to strašno novico sporočil otrokom.

Belgijski kralj sam na nasvet zdravnikov še ne sme iz postelje.

Njegovo stanje je na prvi mah navdalo njegovo okolico z velikim skrbmi. Ko je videl, da je kraljica v njegovih rokah izdihnila, je dolgo ostal nem in zvit v krčbi. Pozneje se je pokazalo, da temu niso vzrok notranje poškodbe, temveč njegova velika bolest.

Iz Küssnachta poročajo, da je neki tovarni parnik potegnil avto, s katerim se je pripetila nesreča belgijskemu kraljevskemu paru, čez zaliv, ki ga na tem kraju tvori jezero, v pristanišče. Prednji del avtomobila ni hudo poškodovan, le krmilo je popolnoma zvito. Desna stran avtomobila je popolnoma razdejana, vrata so pa zmečkana ko papir.

Danes dopoldne so krajevne oblasti dale postaviti na kraju, kjer je kraljica Astrida našla nesrečno smrt, velik križ.

Jutri prispeta v Bruselj kraljica-mati Elizabeta in italijanska prestolonaslednica Marija Jose, sestra kralja Leopolda.

Sožalje Narodne skupščine

Belgrad, 30. avgusta. AA. Ob tragični smrti belgijske kraljice je poslal predsednik narodne skupščine tole brzojavko:

Nj. ekscelenci gosp. Poncelu, predsedniku belgijskega parlamenta, Bruselj. — Prosim vašo ekscelenco, da izvoli ob tragični smrti Nj. Vel. kraljice sprejeti iskreno in toplo sožalje narodne skupščine kraljevine Jugoslavije. — Stevan Cirić, predsednik narodne skupščine.

Francoski tisk o pokojni kraljici

Pariz, 30. avgusta. AA. Havas poroča: Novi udarec usode, ki je zadel belgijsko kraljevsko rodbino, je zbudil v vsem francoskem narodu najiskrenejšo žalost. O tem dokazujejo tudi članki v današnjih francoskih listih, ki posevčajo po cele strani katastrofi v Švici in osebnosti tragično umrle kraljice Astride. Prisrčni in pretresljivi ton teh člankov je dokaz, da francoski narod sočutno deli z belgijskim njegovo žalost.

»Echo de Paris« piše: Francija iskreno sočustvuje pri novem krutem udarcu usode, ki je zadel prijateljski narod. Ne glede na orožno bratstvo v svetovni vojni, je preveč duševnih zvez med Belgiji in Francijo, da ne bi enako težko kakor Belgiji občutili te strašne nesreče. Ko izrekamo Belgiji svoje globoko sožalje, mi Francozi ne pozabljamo, da branita obe državi isto pravično stvar in da sta z ramo ob ramo preživljali zanj svojo kri.

Veleseljem v Ljubljani
Jadranska razstava
5.—16. septembra.
Razstavišče obsega 40.000 m².

Naš Jadran: Jadranska straža. Zgodovina. Geografija. Jamar. Šivali. Rastline. Narodne noče in običaji. Vojna in trgovska mornarica. Šport. Promet. Tujski promet. Gospodarstvo. Ribarstvo.

Velika razstava živih morskih rib in drugih živali.

Umetnostna razstava „Naše morje“.

Posebne razstave:
Arhitektura. Perutnina. Kundi. Koze. Ovce. Obrt. Industrija i. t. d. i. t. d.

TEKMOVANJE HARMONIKARJEV 15. septembra.

Polovljena vozina na teleznici in avijonih, popusti na parobrodih. — železniške legitimacije se dobijo po Din 5.— na postajah.

VABIMO NA PREKRASNO RAZSTAVO.

Dunajska vremenska napoved. Pretežno jasno. Temperatura se bo zelo dvignila.

Zadnje vesti:

Komunike o konferenci

Bled, 30. avgusta. AA. Zunanji ministri Romunije, Češkoslovaške in Jugoslavije so se sestali 29. in 30. avgusta t. l. na Bledu kot stalni svet držav Male antante pod predsedstvom dr. Stojadinovića, predsednika jugoslovanske vlade. Po popolni proučitvi sedanjega splošnega položaja in miselnih izmenjavah o teh vprašanjih, so med drugim ugotovili skupnost svojih nazorov na tale način:

Popolna solidarnost MZ

Glede na nevarnosti sedanosti in na možnost raznih morebitnih konfliktov v bližnji prihodnosti, svečano potrjuje enotnost svojih nazorov in svojo popolno solidarnost o vseh vprašanjih zunanje politike, kar sledi iz politične skupnosti, ki se oslanja na statute stalnega sveta držav Male antante in na najobširnejšo prakso v skladu s temi statuti. To edinstvo in ta solidarnost se samo še lahko glede na težkoče sedanosti povečata. Njihovi sklepi in obveznosti da na temelju politične, diplomatske, gospodarske in vojaške zajednice branijo interese vseh treh držav, so nezmajne kakor se nikoli.

Mala zveza zvesta
Društvu narodov

Države Male antante so globoko ndane miru. V službo miru bodo položile vse svoje napore in vse svoje sile. Ker smatrajo države Male antante Društvo narodov kot edini instrument te politike, mu ostanejo zveste v vsakem slučaju.

Pripravljene na sklenitev
Podonavskega pakta

Vlade držav Male antante so prepričane, da bi bilo mogoče težave sedanjega položaja precej zmanjšati in da bi bilo mogoče splošni mir, zlasti pa mir v Evropi ohraniti in okrepiti, če bi se čim prej uresničile prizadevanja, ki jih delajo v zadnjem času za zaključitev vzhodnega in dunavskega pakta.

Kar se tiče vzhodnega pakta, ki mu je edini cilj, da v vzhodni Evropi v bodočnosti ohrani mir in pokoj, soglašajo vsi trije ministri s predlogi, ki so jih nedavno teje stavile francoska in angleška vlada, ter bodo o tem vprašanju nadaljevali pogajanja s prizadetimi državami, da bi z njimi dosegli skupen sporazum ali kakršnokoli drugo konvencijo, ki bi varovala varnost njihovih držav.

Ideja dunavskega pakta, ki ima nalogo, da zavaruje vzajemno spoštovanje notranjega političnega reda med pogodbenimi strankami in pa sedanjo teritorialno integriteto in politično neodvisnost vseh držav, ki ga bodo podpisale, ostaja še dalje predmet najpogostejše proučitve s strani njihove politike. Trije ministri soglašajo z vladama Pariza in Rima o tem, da je treba takšen pakt skleniti. Smatrajo ga za osnovo miroljubnega iskrenega in prijateljskega sodelovanja med državami Male antante na eni strani in Avstrijo in Madžarsko na drugi strani. V tem aktu vidijo najboljšo osnovo za prijateljske in miroljubne odnose med državami Male antante ter Italijo in Nemčijo. Zato izjavljajo države Male antante, da so pripravljene lojalno sodelovati pod pogojem, da bodo njihovi nacionalni interesi spoštovani pri popolni ostviritvi naporov, posvečenih temu, da bi se pogajanja končala s sklenitvijo tega pakta.

Kaj je z enakostjo oboroženja

Kar se pa tiče tako zvanega vprašanja enakosti oboroževalnih pravic, ki je nastalo v zvezi z vprašanjem dunavskega pakta, bodo vlade držav Male antante tudi v bodoče ostale na stališču, ki so ga v ostalem sprejele tudi vlade treh velikih zapadnih držav, Velike Britanije, Francije in Italije. V skladu s tem stališčem, je mogoče to vprašanje rešiti samo pod pogojem, da je njegova rešitev v skladu s povečavo njihove varnosti. Ta povečava njihove varnosti ne more obstojati v drugačni, kakor v konkretni in učinkoviti obliki.

Odločno proti upostavitvi
Habsburžanov

Vlade držav Male antante smatrajo glede na razne vesti, ki se razširjajo o habsburški rodbini, za potrebno, da dokončno precizirajo svoje neizpremenjeno stališče glede na bivšo dinastijo nekdanje avstro-ogrske monarhije.

Dobro znano stališče vlad naših treh držav napram vprašanju Habsburgovcev, ki je bilo še v prejšnjih letih opetovano pojasnjeno, bodisi skupno, bodisi posamezno, ni doživelo in ne bo doživelo nobene izpremembe.

Države Male antante žele pred vsem, da jasno ugotove, da v celoti spoštujejo notranji ustroj drugih držav in da se nočejo na noben način vtikati v notranja vprašanja svojih sosedov. Zato se ne nameravajo izraziti o monarhističnem režimu drugih držav, ker smatrajo, da je to vprašanje — vprašanje notranje politike dotičnih držav.

Toda, če upoštevamo predvno politično stanje v srednji in jugovzhodni Evropi, če uvažujemo stremeljenja, ki jih je gojila habsburška rodbina prej in ki jih goji sedaj in če uvažujemo velike mednarodne posledice, ki bi neizbežno nastale z morebitnim povratkom tudi samo enega člana te bivše dinastije na prestol kakršnekoli od teh držav v srednji Evropi — tedaj nobena država, članica Male antante ne smatra vprašanja bivše dinastije Habsburgovcev za vprašanje, ki bi jih ne zanimalo ali kot vprašanje notranje politike kakršnekoli evropske države. Zato države Male antante ne morejo smatrati vprašanja restavracije Habsburgovcev kot posebno notranje vprašanje, ker posega v njihove življenjske interese in v evropski mir. V resnici se pa v poizkusih habsburške restavracije skriva ogražanje njihove nacionalne dediščine, njihove teritorialne integritete in njihovega političnega reda.

Glede na vse to države Male antante ne kažejo nobene pristranosti in ne kažejo nobenega sovraštva proti drugim državam in narodom v srednji Evropi, s katerimi žele živeti v iskrenem in miroljubnem prijateljstvu in sodelovanju. Vlade držav Male antante žele samo ugotoviti politično stvarnost, ki se je narodi naših treh držav živo zavedajo. Glede na ta globoka čuvstva narodov držav Male antante bi mogla restavracija Habsburgovcev dokončno pokopati vse izglede na bodoče sodelovanje in prijateljstvo med narodi, ki so se nekoč nahajali v habsburški monarhiji. Iz teh razlogov so države Male antante, ostanejo in bodo v enaki meri in v celoti proti vsaki restavraciji in proti vsem ukrepom, ki bi jo pripravljali ter jih bodo z vsemi svojimi silami odklonili. Prepričane so, da to stanje stvari ne izključuje dobrih odnosov z njihovimi sosedi. Zato iskreno žele, da se z njimi dokončno sporazumeje tudi o tem vprašanju, kakor tudi o vprašanjih skupne politike, ki jo je treba v bodoče skupaj voditi v podonavski kotlini z namenom, da se ostvari dobra skupna politika in končni sporazum ter ohrani neodvisnost in sedanja teritorialna integriteta vseh prizadetih držav.

Skupni nastop v skupščini ZN

Stalni svet Male antante je naposled podrobno proučil vprašanja, ki bodo na dnevnem redu sveta in skupščine Društva narodov. Svet je sklenil, da od blizu motri razvoj teh vprašanj in da se sestane v Ženevi med skupščino Društva narodov, če bodo razmere to zahtevale. Predhodna proučitev teh vprašanj je rodila popolno soglasje vlad držav Male antante tako glede vsebine kakor glede postopka, ki se ga hočejo poslužiti v primeru morebitnih razprav v Ženevi.

Resen političen položaj

Zaradi resnosti političnega položaja je stalni svet držav Male antante sklenil, da ostanejo zunanji ministri držav Male antante v prihodnjih tednih in mesecih v osebnem, tesnem in stalnem stiku.

Turško-bolgarski odnošaji niso dobri

Sofija, 30. avgusta. AA. Na potovanju v Ženevo se je turški zunanji minister gosp. Ruždž Aras ustavil danes ob 14.30 v Sofiji. Na železniški postaji so ga sprejeli in pozdravili v imenu bolgarske vlade zunanji minister Kjosjevanov, v imenu kralja Borisa svetnik gosp. Grujev, turški pooblaščen minister v Sofiji gosp. Šefki Berker z osebnim poslanstvom, jugoslovanski pooblaščen minister dr. Aleksander Cincar Marković in višji uradniki zunanjega ministrstva.

Med postankom vlada se je turški zunanji minister okoli pol ure pomudil v razgovoru z ministrom Kjosjevanom in ostalimi navzočnimi v dvorani čakalnici. Ta razgovor med Ruždžjem Arasom in bolgarskim zunanjim ministrom so sprejeli poročevalci bolgarskih listov in vsa bolgarska javnost z velikim zanimanjem, ker se je zadnje čase razmerje med Bolgarijo in Turčijo znatno poslabšalo. To poslabšanje se je kazalo tudi v pisanju časopisov obeh držav in v nekaterih drugih dogodkih na obeh straneh.

Poročevalci bolgarskih listov so zato porabili priložnost, ko se je minister Ruždž Aras peljal čez Sofijo, da ga povprašajo o današnjem razpoloženju Turčije proti Bolgariji. Toda gosp. Ruždž Aras ni hotel, da bi mu postavljali vprašanja. Oba mini-

Osebnosti

Belgrad, 30. avgusta. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kr. namestništva na predlog prometnega ministra je imenovan za pomočnika prometnega ministra ing. Peter Senjanović v drugi skupini prve stopnje.

Belgrad, 30. avgusta. m. Upokojen je Ludovik Jutraš pri davčni upravi v Mariboru. Premesteni so: Ferdinand Troha, podpoverjenik finančne kontrole, v glavni oddelki Ljubljana-levi breg, Anton Kosmač, oficial, v IV. sekcijo za vzdrževanje proge Maribor-glavna proga, Ivan Rant v signalno delavnico v Ljubljani s sedežem na glavnem kolodvoru, Anton Wagner na postajo Ljubljana-dolenjski kolodvor s sedežem v signalni delavnici, Anton

Maher v strojnico v Celju, Martin Majhen iz Maribora-gl. kol. za šefa postaje v Ponikvo, Friderik Sever s postaje Lesce-Bled za šefa postaje Kotoriba, Jožef Šusterski, oficial, v kurilnico Ljubljana-L-gl. kol.

Belgrad, 30. avgusta. AA. Glede na komunike o prijavi posojil, najetih v inozemstvu, in glede na vprašanja, ki prihajajo od prizadetih, se sporoča, da se poziv nanaša na prijavo denarnih posojil, ne pa tudi blagovnih dolgov. Zato se ta poziv ne nanaša na tvežje in podjetja, ki dolgujejo inozemcem za uvoženo blago.

Belgrad, 30. avgusta. m. Na zemunskem letališču gradijo nov hangar za tri jadrna letala zemunskega Aerokluba.

Mir ali vojna?

Anglija vztraja na svojem stališču (Po „Timesu“)

Abesinsko vprašanje je danes dospelo na točko, ko prav nihče ne more reči, ali bo imelo za posledice splošen konflikt v Evropi ali pa bo ostal spor med Italijo in Abesinijo omejen samo na Afriko. Razpoloženje v Angliji se je po govoru italijanskega ministrskega predsednika na seji v Boznu poslabšalo. »Mislimo,« tako pišejo »Times«, »da ni lojalno, če rečemo, da bi bil italijanski ministrski predsednik razočaran, če bi se dosegla ureditev, ki bi mu omogočila, da doseže svoje cilje v Abesiniji brez vojne.« Samo to se zdi Angležem neka pridobitev, da se Mussolini odločil, da bo svoje stališče pojasnil v Ženevi, ker se s tem vsaj v neki meri priznava kompetentnost Zveze narodov v abesinskem vprašanju.

Najobsežnejše koncesije Italiji ...

Toda to dejstvo Anglije ne more še docela pomiriti. Anglija namreč — tako trdijo londonski uradni krogi — ne more pristati na to, da bi se Abesinija izključila iz Zveze narodov, kakor namerava predlagati Italija. Angleška diplomacija dela zato v sedanjem trenutku na to, da se pred sejo Zveze 4. septembra zopet sestanejo zastopniki Italije, Francije in Anglije in da se sprejme kompromis v abesinskem vprašanju. Ta kompromis daje Italiji najobsežnejše gospodarske predprave v Abesiniji in zahteva od nje le to, da prizna angleške pravice v območju modrega Nila. Politična neodvisnost Abesinije pa mora ostati nedotaknjena. Od tega stališča Anglija v nobenem slučaju ne odstopi.

Toda samo
na gospodarskem polju

Vprašanje je le, kaj bo Anglija storila, ako bi Italija na ta kompromis, ki ga je odklonila že na tako zvani konferenci treh v Parizu, tudi sedaj ne pristala. V Angliji je večina sklepov za to, da bi se v tem slučaju proti Italiji odredil gospodarski bojkot, toda Francija je najodločnejše proti taki politiki, ker meni, da bi to neizogibno privedlo do svetovne vojne. Tudi v Angliji je nekaj ljudi proti temu, predvsem bivši poslanik lord Harding, ki ima v gotovih krogih precejšen vpliv. Tudi Avstralija in Kanada sta proti taki politiki, ker bi bili v slučaju svetovne vojne izpostavljeni velikim nevarnostim. Toda vplivni angleški državniki, ki se lahko opirajo na splošno ljudsko mnenje, bodo, če »Times« pravilno sodi, sledili svojemu prepričanju, da je treba resnične potrebe Italije po ekspanziji v polni meri zadovoljiti, da pa pri tem ne sme nikakor trpeti neodvisnost Abesinije, ki je osnovni pogoj za varnost angleške

Za popravo krivic,
prizadetih profesorjem

Belgrad, 30. avgusta. m. Prosvetni minister je sprejel predstavnike uprave Jugoslovanskega profsorskega društva, ki jih je predstavil predsednik Nedeljko Divac. Predsednik glavne uprave g. Divac je seznanil ministra z vprašanji, ki posebno sedaj zanimajo srednje šole in srednješolske profesorje. Med drugim je povdaril potrebo, da se čimprej spravijo pred narodno predstavništvo že pripravljene spremembe in dopolnitve zakona o srednjih šolah, ker bi se s tem zakonom imela rešiti številna vprašanja, za katera je potrebna zakonodajna rešitev. Nadalje je Divac povdarjal potrebo, da se profesorjem srednjih šol omogoči tudi stvarno napredovanje v 3. pol. skup. Dotaknil se je tudi vprašanja honorarnih učnih moči pri privatnih izpitih. Končno je še prosil prosvetnega ministra, da se čimprej vrnejo na svoja mesta vsi oni profesorji, ki so bili od bivšega režima iz političnih motivov prestavljeni in preganjeni. G. Divac je nato podal ostavko na položaj predsednika glavne uprave Jugoslovanskega profsorskega društva.

JRZ ni proti Hrvatom

Sarajevo, 30. avgusta. b. Minister brez portfelja Šefkija Behmen je obiskal v spremstvu sarajevskega mestnega župana Bičakčića in dr. Mahmuda Behmena več mest v Bosni ter je imel konferenco v Bugojnu. Imel je daljši govor o sedanjih političnih razmerah ter je med drugim dejal, da je JMO odbila svoječasno vsako sodelovanje z levitvami, ker jim ni dal jamstva, da bo uvedel v državo zakonitost, red in svobodo. Dalje je govoril o volilnem terorju in o tem, kako je padel nezasišani režim prejšnje JNS. Minister je dejal, da se država lahko upravlja tudi brez batinjanja, ki ga je uvedel prejšnji režim. Mi smo pristopili k ustanovitvi nove jugoslovanske stranke z načelom svobode in enakosti za vse državljane. Ne zahtevamo za sebe nobenih privilegijev. Potrebno je delati na temelju jugoslovanstva in s sodelovanjem so pozvane vse stranke. Dr. Maček je svoje sodelovanje odbil dotlej, dokler ne bodo razpisane nove volitve. Toda do novih volitev je treba ustvariti še vse potrebne pogoje, radi česar smo mi brez odlašanja sprejeli sodelovanje z dr. Stojadinovičem in dr. Korošcem, ker smo želeli, da vrnemo državi mir, red in zakonitost. Naš vstop v vladu je narod iskreno pozdravljal, ker je bil vsakdo prepričan, da prihajamo za to, da damo vsakomur enako svobodo. Vsem državljanom so odprta vrata za vstop v to novo zgradbo, le ničvrednežem in korupcionistom je vstop prepovedan. Stari režim smo dokončno likvidirali za vse večne čase in v bodoče lahko pridejo na oblast samo oni ljudje, ki bodo vladali z narodom in ne mimo naroda. Prišli smo na oblast v času najhujše krize, najhujše razvnanosti in nezadovoljstva. Naenkrat vsega tega ni mogoče popraviti. Potrebno je malo potrpljenja.

Za njim je govoril Urbegović, kandidat za Jajce in Travnik ter je v sled lansiranih vesti, da je JRZ prišla zato, da izigra Hrvate in hrvaško vprašanje, pojasnil, da te vesti niso točne in da jih razširjajo elementi, ki niso zadovoljni ne z JRZ, temveč zato, ker so se jim izmaknili stolčki. JRZ nima namena izigrati hrvaškega vprašanja, nima namena iti po potih, po katerih so šli Bogoljub Jevtič, Nikola Uzunović in še mnogi drugi, da se zatirajo Hrvati, kakor se je to že večkrat zgodilo. JRZ tudi neče dovoliti, da bi kakšno drugo plemo imelo superijoren položaj v Jugoslaviji. Nobenega strahu ni potreba za pristonev k tej novi grupaciji. Radikalno stranko ne moremo soditi po onem,

poti v Indijo. Zato ni računati na to, — pravijo v Londonu — da bi Anglija odnehala v tej bistveni točki, dočim je v ostalem pripravljena iti do skrajnih meja popustljivosti, da se izognemo svetovnemu požaru. Pri tem ostaja popolnoma pri strani vprašanje, kdo ima v tem sporu prav in kdo ne — Italija ali Anglija.

Kolonije tudi Nemčiji!

Abesinska zadeva bo povzročala še veliko diskusij in težav. Upravičena italijanska argumentacija, da potrebuje Italija prostora za svoje naraščajoče prebivalstvo, služi zdaj izvrstno Nemčiji, da zahteva nazaj svoje kolonije. Značilno pa je, da je ta pobuda izšla najprej v angleškem listu »Daily Mail«, ki v uvodniku zagovarja potrebo, da se Nemčiji vrnejo kolonije. Na to je odgovoril sedaj tudi »Völkischer Beobachter«, ki seveda to angleško pobudo z veseljem sprejema. Sploh se kaže v angleški politiki tendenca, da bi se francosko-italijansko prijateljstvo kontrabanciralo z večjim zblizanjem med Anglijo in Nemčijo. Seveda ni nobenega dvoma, da se bo dala angleška diplomacija slejkoprej voditi od trdnega namena, da se ohrani mir. Čisto gotovo pa bo Anglija kmalu postavila na dnevni red mednarodne politike vprašanje nove porazdelitve kolonij.

Da v Parizu z velikim nezaupanjem gledajo na vse to, je razumljivo. Značilno so v zadnjem času številne konference Lavala s predstavniki francoskega in italijanskega generalštaba. Mussolini pa je bil 29. t. m. na Brennerju, kjer so na mejnih bili nabiti brezštevilni plakati z napisom: »Na Brennerju stoji Italija z vsemi svojimi živimi in mrtvimi.«

Vojaške priprave se nadaljujejo

Iz Aleksandrije poročajo, da je v zadnjih 48 urah preplulo Sueški prekop 50.000 mož na italijanskih transportnih ladjah. Skozi Sueški prekop so krenile tudi tri italijanske podmornice.

Kar zadeva Anglijo, se vršijo vojaške priprave zlasti v važnem pristanišču Akaba. Tam nakopičujejo živila in druge potrebščine za angleško vojno mornarico. V Akabi se bo namreč zbrala eskadra lahkih angleških križark, ki bodo nadzirale Rdeče morje. Tudi egiptovski polki bodo prestavljeni na abesinsko-sudansko mejo. V Kairu se tamkajšnje angleške čete vsak dan vadijo. Egiptovski armadi se ne dajejo več nobeni dopusti.

Na Malto prihajajo angleški parniki z vojnim materialom. Vsak popotnik oziroma inozemec mora odslej imeti legitimacijo, kar je prej veljalo samo v vojni. Poveljnik sredozemske flote je admiral sir Fisher.

kar je prej delala, temveč samo po onemu, kar ona danes predstavlja. Mi bomo ostali vedno korektni v odnošajih s Hrvati.

Nato je minister brez portfelja Šefkija Behmen odpoval s svojim spremstvom proti Jajcu. Mrkonjić gradu in Bosanskem Petrovcu, kjer bo istotako imel konference.

JNS se razkraja

Belgrad, 30. avg. m. Z ozirom na večerajšnji sklep bivšega ministra za gozdove in rudnike Ignjata Stefanovića, da skliče narodne poslance, pristaše bivše demokratske stranke k seji namesto 2., kakor je bilo prvotno določeno na zadnji konferenci šele 4. septembra, je prišlo med njim in sedanjim prosvetnim ministrom dr. Stosovičem do nesporazuma. Stosović je v današnji izjavi časnikarjem poudaril, da smatra, da ni nikomur dano pooblastilo za odgoditev te konference, v sled česar on ne more pristati na to, da bi se konferenca vršila šele 4. septembra.

Politični krogi smatrajo, da je s tem že popolnoma jasno obložen odnos med dvema skupinama pristaev bivše demokratske stranke. Kakor znano, hoče Ignjat Stefanović spraviti demokratske narodne poslance v drugo politično smer, verjetno v ono, ki jo zasleduje JNS. Nasprotno pa je g. Stosović s svojimi prijatelji popolnoma sprejel novo politično formacijo JRZ. V demokratskih krogih je radi tega nesporazuma zavladala velika skrb iz razloga, ker grozi neizbežno razkol, zlasti če, ker je danes že skoraj popolnoma jasno, da bo velika večina narodnih poslancev sledila sklepom prosvetnega ministra Stosovića.

Trgovski zakon
in zakon proti korupciji

Belgrad, 30. avgusta. m. Prva dva dela novega načrta trgovskega zakona, ki se nanašata na trgovce in trgovska društva, sta že izdelana in bosta v najkrajšem času poslana narodni skupščini v pretes. Tretji del tega zakona o trgovskih obvezah je še v izdelavi v specialni komisiji pravosodnega ministrstva. — V pravosodnem ministrstvu je določena posebna komisija za izdelavo zakonskega osnutka o korupciji. V najkrajšem času bo pričela z delom. V komisiji so znani profesorji kazenskega prava, a naših univerzah dr. Melod Dolenc iz Ljubljane, dr. Frank iz Zagreba in dr. Tomaž Zivanović iz Beograda.

Uredba o kmetijskih dolgovih

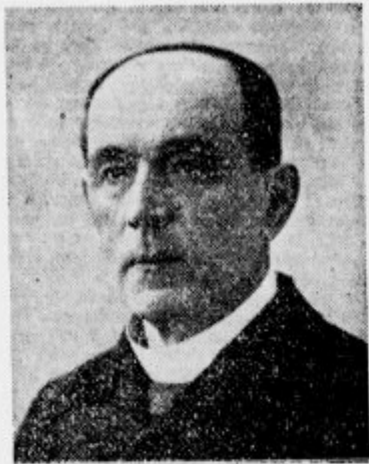
Belgrad, 30. avg. m. V zvezi z izdelavo nove uredbe o kmetijskih dolgovih so že vsi ministri, razen trgovskega, ki je trenutno na potovanju, določili člane komisije, ki ima nalogo izdelati predmetni načrt. Takoj, ko se vrne trgovski minister v Belgrad, bo istotako določil svoje predstavnike in komisija bo takoj začela z delom. Načrt nove uredbe za dokončno rešitev tega vprašanja mora biti gotov najdlje do 20. septembra. Nato bo načrt uredbe prišel v pretes v ekonomsko-finančnem odboru štirih ministrov, katerim je ministrski svet na svoji zadnji seji dal nalogo, da izdelajo končni načrt za likvidacijo kmetijskih dolgov. Ko bo delo v odboru štirih ministrov končano, bo prišel ta načrt pred ministrski svet.

Barbusse umrl

London, 30. avgusta. b. Reuter poroča iz Moskve, da je tam umrl znani francoski književnik Henri Barbusse.

80 letnica rokodelskega društva

Danes se prične proslava 80-letnega jubileja Kat. društva rokodelskih pomočnikov. Zvečer ob 8 bo v Rokodelskem domu predstava Jalenove igre: »Bratje«. Jutri bo v uršulinski cerkvi cerkvena slavnost. Sveto opravilo bo imel g. stolni prošt Ignacij

Kanonik Alojzij Stroj, predsednik Kat. društva rokodelskih pomočnikov

Nadrah. Ob 8 bo sveta maša, pri kateri bo pel moški zbor pod vodstvom g. Ludovika Puša. Po sv. maši bo blagoslovitev zastave kat. mladinskega društva. Kurnica bo gospa Filipina Kosler. Organizacije, ki imajo zastave, prosimo, da pridejo z njimi v uršulinsko cerkev. Ob pol 11 je v Rokodelskem domu slavnostno zborovanje. — Popoldne ob 3 skupno slikanje, ob pol 4 obisk Narodne galerije pod vodstvom gosp. msgr. V. Steske. Ob 5 bodo pete litanije v cerkvi

sv. Cirila in Metoda pri Sv. Krištofu, kjer sta pokopana prva društvena predsednika dr. Vončina in prof. J. Gnjazda. Zvečer ob pol 8 bo v Rokodelskem domu glavna točka proslave: jubilejni koncert, pri katerem sodelujejo g. operni pevec Leopold Kovač, moški zbor pod vodstvom g. L. Puša in salonski orkester. — Udeležence proslave prosimo, da pridejo prav točno k vsem prireditvam.

Čestitka mestne občine

Predsedstvo ljubljanske mestne občine je poslalo Kat. društvu rokodelskih pomočnikov naslednjo čestitko:

Te dni praznuje Vaše ugledno društvo svoj osemdesetletni jubilej. V tem času si ni društvo samo pridobilo zaslug za strokovno izobrazbo in etično vzgojo svojega članstva, marveč tudi za slovensko kulturo sploh. Saj je iz vrst članov Kat. društva rokodelskih pomočnikov izšlo veliko odličnih slovenskih gledaliških igralcev in opernih pevcev. Posebej je treba poudariti veliko socialno delo, ki ste ga vršili v teh letih za vaješki naraščaj. — Zato Vam ob Vašem jubileju v imenu mestne občine ljubljanske prav iskreno čestitam, zahvaljujoč se Vam za vašo službo, ki ste jih s svojim delom pridobili za naše mesto. Želim Vam tudi v bodočnosti mnogo uspehov pri Vašem delovanju.

V Ljubljani, dne 30. avg. 1935.

Evgen Jarc.

Tečaj za mojstrske izpite. V torek, dne 3. sept. ob 8 zvečer se prične v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12, tečaj za mojstrske izpite. Vodil ga bo g. Frane Sink, tajnik kraljevske banske uprave. Pomočniki, ki se ga žele udeležiti, naj se prijavijo pisмено ali osebno Društvu rokodelskih pomočnikov v Rokodelskem domu. Čas za predavanja in pouk je tako izbran, da se bodo tečaja lahko udeleževali vsi pomočniki, ne da bi morali radi tega zamuditi delovne ure.

Zveza narodov povabila našega znanstvenika

Univerzitetni docent dr. Ivan Tomšič, ki na ljubljanski pravni fakulteti predava v okviru mednarodnega prava tudi o Zvezi narodov, je bil od generalnega tajnika te mednarodne ustanove g. Avenola povabljen te dni za časovnega sodelavca. V pismu, ki ga je g. docent prejel, mu je ponudeno, da kot gost Zveze narodov nekaj tednov študira v Ženevi njene metode dela in da bo imel vse možnosti dobiti vpogleda v delovanje Sveta, Skupščine in raznih komisij. Kot smo obveščeni, je g. docent spre-

ERASMİK

TOALETNA MILA IN PREPARATI

Vaše zobe boste obnavljali z ERASMİK MILOM IN PASTO ZA ZOBE. Za ugodno britje uporabljajte ERASMİK MILO ZA BRITJE.

Jel to povabilo in jutri odpotuje v Ženevo. Vazna seja Sveta, na kateri se bo razpravljalo tudi o italijansko-abesinskem sporu, se bo vršila 4. septembra, dočim se Skupščina Zveze narodov sestane na svoje redno zasedanje dne 9. septembra.

G. dr. I. Tomšič čestitamo k temu povabilu in k takšnemu mednarodnemu priznanju njegovega znanstvenega dela.

Fantovski tabor

pri Sv. Trojici nad Moravčami

Vsem župnim uradom in vsem prosvetnim društvom v ljubljanski, kamniški in moravski dekaniji smo razposlali lepake in okrožnice. Prosimo, da nalepite lepake na vidna mesta in okrožnice razdelite med moške in fante.

Dne 8. septembra pojdemo, ne glede na vreme, vsi k Sv. Trojici. Bodi naš tabor kakor velik mejnik med starim in novim. Pridite fantje in moške, da ga v polni radosti postavimo slovenskemu narodu v slavo in čast. Bog živi! — Odbor.

Evharistično slavlje

na Veseli gori pri St. Rupertu

Čudovito lepi so odmevi evharističnega kongresa v Ljubljani. Da damo priložnost našim mladim, ki niso mogli v Ljubljano v tolikem številu, kot bi bili radi, da dokažejo svojo ljubezen do Jezusa, je bil sklican za ponedeljek 26. avgusta na Veselo goro pri St. Rupertu evharistični shod šolske mladine za trebanjski dekanijo.

Krasna cerkev na Veseli gori, ki je včasih slovela kot božja pot cele Dolenjske, praznuje ravno letos 200 letnico, kar jo je z velikimi slovesnostmi posvetil škof Marotti. Sedaj je bila okrašena kot svež šopek rož. Jako okusno je bil pripravljen oltar zunaj cerkve. Po 7. uri se je razleglo ubrano petje mladine, ki se je v procesijah bližala svojemu cilju. Vrstila se je župnija za župnijo, dokler niso prišli najoddaljenejši in zavzeli določene prostore pred cerkvijo. 2500 otrok se je zbralo iz cele dekanije. Trebnje je poslalo 13 velikih voz, Mirna in St. Rupert do malega vse, celo najoddaljenejša župnija so poslale močna zastopstva.

Ob 8 je imel g. stolni vikar Košmerlj prelep nagovor na otroke, nato je sledila sv. maša, pri kateri je šolska mladina pod vodstvom g. dekana Tomažiča navdušeno prepevala evharistične pesmi. Med sv. mašo je 7 duhovnikov podelilo 2000 otrokom evharističnega Kralja. Vse navzoče je ganila izredna pobožnost, s katero je mladina sprejemala svojega Boga.

Po sv. maši so bili otroci pogoščeni, nakar so nastopili Mirenčani, ki so svojim mladim prijateljem prednašali na odru pred cerkvijo sv. Tarcizija.

Rajhenburg se pripravlja

Rajhenburg, 29. avgusta.

Božja pot k Mariji Lurski v Rajhenburgu se vsako leto bolj uveljavlja. Vedno več častilcev Lurske Gospe prihaja pred njen prestol v Slovenskem Lurdu. Saj je francoski Lurd tako daleč in potovanje tako dragoljubno, da se Lurci na svojih častilcev obilne milosti tudi v našem slovenskem Lurdu.

Vsak romar, ki pride v našo prekrasno baziliko počastit Brezmadežno, nam je dobrodošel, vsako romarsko skupino sprejemamo z velikim veseljem, z izrednim ponosom sprejemamo že par let romarje o Malem Smarnu, ki se pripeljejo s posebnim vlakom iz Ljubljane z vseh strani naše lepše domovine, v posebno čast smo si steli lani prihod ljubljanskega škofa, prevz. g. dr. Gregorja Rožmana, ki je prišel z romarji pred prestol Brezmadežne v slovenski Lurd, nepopisno navdušenje in veselje pa nas navdaja letos, ker je prišla med nas vest, da pride o Malem Smarnu z romarji sam naš prevz. g. škof lavantinski dr. Ivan Josip Tomažič.

Dasiravno smo krasno zvedeli radostno novico, se Rajhenburžani živahno gibamo, da pripravimo svojemuo nadpastirju in dragim romarjem kar moč priščen sprejem in prijetno bivanje med nami pod varstvom Lurske Marije.

S prevz. g. škofom pa pričakujemo čim večjo število častilcev Lurske Gospe in vabimo vse, ki se še niso namenili na to lepo romanje, s katerim je združen tudi celodnevni izlet v Zagreb, da se takoj prijavijo vodstvu romanja v Ljubljano (»Po božjem svetu«, Šentpeterska vojašnica v Ljubljani), ki je preskrbelo posebni vlak iz Ljubljane, kateremu se pridružijo romarji lavantinske škočije v Zidanem mostu. Ker je cena zelo ugodna, pričakujemo poleg Kranjcev, posebno veliko Štajercev. Štajerci pošljejo vodstvu v Ljubljano 35 Din, do posebnega vlaka (do Zidanega mosta) pa plačajo polovično voznino. Kranjci imajo do Ljubljane polovično voznino, za posebni vlak pa plačajo 55 Din; če bo 400 romarjev od Ljubljane, bo voznina za 10 Din nižja. Razliko bo vodstvo romarjem vrnilo med vožnjo.

Pridite torej 7. septembra z vseh strani v naš Lurd! Pridite, da pod vodstvom prevz. g. škofa počastimo prebleženo Lursko Gospo in ji priporočimo zadeve svoje in svojih dragih in vse naše domovine! Rajhenburg vas pričakuje, Rajhenburg vas bo gostoljubno sprejel!

Na veselo videnje pri Mariji v slovenskem Lurdu!

Kamila krema očisti kožo močnejše, olajša, vnetij i. t. d. in jo ohrani čisto in svežo. V lekarnah, drogerijah, parfumerijah in trgovinah. Glavna zaloga za Ljubljano »Venus« pred pošto.

Uspeh slovenskega slikarja v tujini

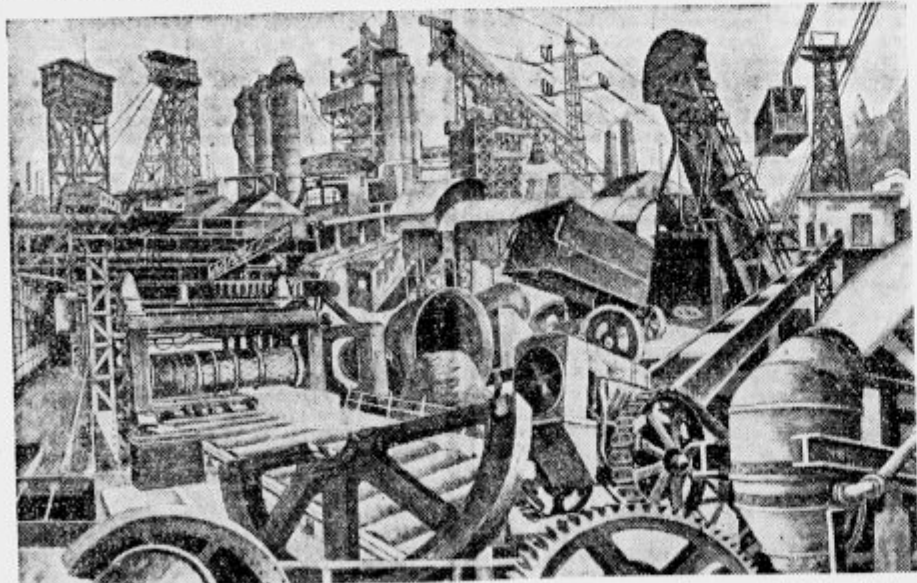
Ljubljana, 30. avgusta. Te dni se je oglašil v našem uredništvu slikar g. Josip Slovnik, ki živi že 30 let v tujini, kjer si je priboril ugled in lepo priznanje svoje sposobnosti. Rodil se je v St. Vidu n. Ljubljano l. 1881., na kar je po dovršeni ljudski šoli vstopil v rezbarnico g. Goetzla v Ljubljani. Zelen je izpopolnil svoje znanje zlasti v slikarstvu, do katerega je čutil največ veselja, in je zato že pred 30 leti odšel v tujino. V Monakovem je obiskoval obrtno šolo, nato pa je končal v Karlsruhe slikarsko šolo. Po svetovni vojni, ki ga je zanesla na bojišča v Crni gori in Srbiji, se je naselil v Düsseldorfu. Veselje do študija in dela ga je pognalo na šolo za umetniško obrt, ko pa je končal to, pa se je vpisal na tamonjuno umetnostno akademijo, ki jo je končal z lepim uspehom. Že med svetovno vojno je kot vojak na Štajerskem naslikal več prav uspešnih pokrajin, sedaj pa je z vso resnostjo segel po čopiču. Postal je učitelj na obrtni šoli v Düsseldorfu, kjer je služboval 4 leta. V tem času si je pridobil kot slikar ime in ugled ter se osamosvojil kot samostojen slikar. V tej zadnji dobi je tudi mnogo popotoval po Nizozemskem, po Danski, Poljski in Švici. Düsseldorfska kritika je pohvalno ocenila številna njegova dela in v zadnjem času je dekoriral oddeleke za jeklo in železo v državnem muzeju v Düsseldorfu, kjer je poslikal cele stene v kazeinski tehniki.

Kot slikar ljubi g. Slovnik zlasti tihožitja, realistične impresije in pokrajine. Poleg teh del, ki jih dela večinoma v olju, pa je tudi še sposoben dekorativni slikar. Posvetil se je tudi znanstvenemu delu in piše razprave in članke iz svoje stroke v različne revije. Prišel je sedaj v domovino

Slovnik: Nemška vas (oljnata slika)

z željo, da ponese nekaj najlepših spominov na svoj rojstni kraj s seboj — seveda v slikah. Kljub temu, da je 30 let živel v tujini, ni pozabil materinega jezika in govori še prav lepo slovenski. Na vprašanje, kako se počuti v novi Nemčiji, pa je izjavil, da ga kljub temu, da si je pridobil že zdavnaj državljanstvo in domovinsko pravico, zadnje čase nekateri gledajo malo bolj postrani, ker ni germanske krvi. Pa bo kljub temu še vedno povedal, da je Slovenec in se še naprej podpisoval tako kot doleže.

Slovnik: Stenska dekoracija v Düsseldorfskem državnem muzeju za oddelek »Jeklo in železo«

40 letnica gasilske čete Komenda

Gasilska četa Komenda praznuje v nedeljo, dne 1. septembra 40 letnico svojega dela. Dne 28. februarja 1894 so bila potrjena pravila, ko je kranjski deželni odbor že leta 1893 naklonil podporo za nabavo brigadine. Takrat je javna oblast vedela ceniti žrtve prostovoljnih gasilcev, od takrat naprej pa je moralo društvo po raznih potih iskati sredstev za svoje delo. Zraven požrtvovalnosti ob času požara so morali člani doprinesiti polno osebnih denarnih žrtev, če so hoteli obdržati društvo na višini. Treba je bilo iskati na osebno poročstvo posojila, da je premagalo finančne težave. Dolga je doba 40 let, milijone občinskega premoženja je rešilo društvo pri 80 požarih, pri katerih je sodelovalo. Danes šteje društvo 86 rednih, 16 podpornih, 5 častnih in 1 ustanovnega člana. Leta je sveto med rajskimi in še živčnimi

člani v društvu. Kakor spremimo vsakega člana ob smrti s svojo zastavo in naroče zanj sv. mašo, tako se bo društvo udeležilo v nedeljo 1. septembra ob 10 skupne sv. maše za umrle tovariste. Popoldne ob 2 položijo gasilske čete kamniškega okraja venec na grob neznane vojaka v Komendi, potem pa razdelijo diplome častnim članom. Popoldansko službo božjo bo opravil gasilski kurat g. kanonik dr. Miheal Opeka. Ne mislimo slaviti gospodov, ki bodo prejeli častne diplome, mislimo pa, da bi bilo prav, če bi tudi »Savez« te tihe delavce odlikoval za 40 letno delo. Trdno pričakujemo, da naši predlogi, ki smo jih že večkrat vložili, ne bodo prezrti in da prejmemo pravočasno nalogo, odlikovati te moše, ki sami v svoji skromnosti ne silijo v ospredje. Po službeni proslavi pa se smidemo na domači veselici g. Mejača v Komendi.

Mali Slatnik pri Novem mestu

Našo lepo, novo državno narodno šolo kraljeviča Andreja bomo jutri, dne 1. septembra izročili njenemu namenu. Ob 10 bo šolska sv. maša v Smolenji vasi, po maši pa slovesna otvoritev in blagoslovitev. Vabljeni starši in vsi prijatelji mladine! — Potreba po novi šoli je nastala že pred svetovno vojno, ker so otroci morali hoditi v 7 km in še več oddaljeno žmiholsko deško osnovno šolo. Da se je šola prišla graditi, gre v prvi vrsti zaslugi sedanjemu upravitelju deške osnovne šole v Slnihelu g. Kalanu Maksu in tedanjemu prvemu predsedniku kraj. šolskega odbora g. Finku. Vred svetovne vojne pa se je z gradnjo šole moralo prekiniti. Predsednik drugega kraj. šolskega odbora g. Zonta Jernej iz Potovrha in njegova desna roka šolski blagajnik g. Mikec iz Malega Slatnika sta se potem z vso močjo potrudila, da se je z započeto gradnjo šole nadaljevalo. Sedanji tretji šolski odbor pa si je postavil za najvažnejšo nalogo, izvršiti započeto delo do konca. In res je svojo nalogo srečno izvršil. Sedaj imamo res lepo, novo šolo, na katero smo lahko ponosni. Bog daj, da bi služila Bogu, narodu in domovini. —

Ljubljanske vesti:

Otvoritev III. zoološke razstave

Kako sladka je dudica ali lev »Cezar« pri hrani Pot. Herfort.

Danes popoldne bo na prostoru v Šelenburgovi ulici št. 6 otvorena za javnost tretja zoološka razstava. Z vsako razstavo napravi društvo korak naprej, korak bližje do stalnega zoološkega vrta v Ljubljani. Letošnja druga razstava nam bo pokazala napredek društva ozir. dela od junija do

septembra letos. To pot se je društvo omejilo na našo domačo favno. Seveda, ne bo manjkalo tudi eksotičnih ptic, ki bodo osvojile srca obiskovalcev a svojimi bujnim barvami tropskega podnebja. Priliko bomo imeli videti pretežno večino naših ptic roparic, onih, ki oživljajo našo stvarnico, ki jih tolikokrat vidimo, pa ne poznamo.

Sedanja razstava nas bo tudi seznanila z našimi malimi prijatelji — z domačimi pticami pevskimi, kar je posebno važno za našo šolsko mladino, da vidi te koristne ptice ob blizu.

Sicer bo pa zastopana skoraj vsa priroda. Od močvirij in voda, kjer so tuhalice in divje race, preko polja, kjer so jerebice ozir. prepelice in zlatopisani fazani, do tihih gozdov, kjer švigajo urne vervece in se po mračnih lesih skrivajo sove. No, pa še polno drugega. Domače in tuje živali, koristne in škodljive, tako da bo vse pestro in lepo, brez mučenja in trpinčenja, saj to je društveno geslo za bodoči živalski vrt, za katerega društvo prosi in moleduje, da bi mu dali merodajni faktorji vsaj stalni prostor. Vse pa, ki se zanimajo za prirodo, vabimo, da si ogledajo sedaj razstavo, vstopnina je itak samo 2 Din, za deca 1 Din.

● Sv. maša za turiste izletnike bo jutri v kapeli Vzemne zavarovalnice ob 4.15, pred odhodom gorenskega turistovskega vlaka.

● Maša zadušnica za blagopokojnim gosp. Franom Sukljemtom, bivšim deželnim glavarjem na Kranjskem, se bo brala v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja pri o. o. frančiškanih v ponedeljek, dne 2. septembra t. l. ob pol 8. zjutraj pri desnem oltarju Sv. Križa.

● Predsednik mestne občine Ljubljanske g. dr. Vladimir Ravnihar se je vrnil z dopusta in je zopet sprejel svoje posle.

● Karitativna zveza obvešča starše otrok, ki jih je poslala na dvomesečno počitnice na deželo, da se otroci vrnejo v nedeljo 1. sept., in sicer ob progii Sv. Križa—St. Jernej—Šmarjeta—Novo mesto—Ljubljana z vlakom ob 3 popoldne, ob železniški progii Krško—Zidani most—Ljubljana pa ob 6 popoldne. Iz drugih krajev tako po železnici kot z avtomobili se vrnejo v soboto ozir. nedeljo. — Drugo nedeljo, dne 8. sept. bo v križanski cerkvi ob 7 zahvalna služba božja s skupnim sv. obhajilom. Prosim, da se udeležite vsi poštenjari.

● Koroški narodni obredi: Koroška oheet. Štehanje. Občni roj in Rej pod lipo, vsi pristno slovenski obredi iz Zilске doline se bodo vršili prvič v Ljubljani v nedeljo, dne 8. septembra popoldne. Koroška oheet obsega naslednje posamezne točke: Konta, svatje se zbera in grede pred nevestin dom po nevesto, nato odidejo proti cerkvi, vmes pa se morajo še odkupiti pri zapenjavki. Po izvršeni oheeti bo štehanje: Fantje jездijo in zbija jo škaf, lovijo obroče in nazadnje venček. Kdor ga vjame, jezdeč v galopu, dobi naslov »Štehovski mojster«. Zatem se vrši rej. Vse nadaljnje podrobnosti se slede, celo oheet s plesi in petjem in druge običaje izvajajo koroški rojaki, ki prebivajo v naši sredi.

● Lepaki Jadranske straže. Novi lepaki Jadranske straže s sidrom vzbujajo splošno pozornost, ker so izdelani res umetniško. Žal se nam je pripetila v naši večerajšnji notici majhna, a vendar neljuba pomota. Na tem letaku je namreč znak kongresa Jadranske straže, ki ga je res izdelal umetnik Dalmatiko Inkiostri, medtem, ko je glavni osnutek tega legega letaka v resnici izdelala njegova sestra, naša znana umetnica in lastnica salona za umetno obrt gđ. Tatjana Inkiostri.

● Franciškanke Marijine misijonarke, stanujejo Gorupova ulica 17. Vam s tem uljudno naznanjajo, da imajo že pet let otroški vrt, v katerem se otroci poučujejo v francoščini. Sprejemajo se otroci od 4. do 7. leta. Solnina znaša mesečno 50 Din. Otroci, ki so prekoračili 7. leto starosti, lahko obiskujejo tečaj po 5 do 10 otrok skupaj. Solnina je tem nižja, čim več otrok se tečaja udeležuje. Preko 12 let stari dečki se ne sprejemajo. — Vpisovanje se vrši 2. in 3. septembra od 9. do 12. ure, reden pouk se prične 5. septembra.

● Kino Kodoljevo igra danes ob 20. in jutri ob 17. in 20. »Bitko« z Anabello in Inkiostrovom.

● Posestno gibanje v Ljubljani. Upravitelj tovarne v Osijeku Henrik Malj je kupil od Unger Olge roj. Fodri in od njenega sina Rudolfa hišo št. 21 v Medvedovi ulici, Spodnja Šiška, za 375.000 Din. — Kosara Otrinova iz Smedereva je prodala svojo hišo št. 35 v Kneževici ulici VI. za 200.000 Din Lavoslavu in Saši Streklju, stanujočima v Zvonarski ulici. — Družba

sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prodala prof. Antonu Koželju in soprogi Minki hišo št. 6 v Kopališki ulici v Trnovem za 140.000 Din. — Tiskarski strojnik Emanuel Žagar je kupil od posestnice Rape Zore, stanujoče v Vilharjevi ulici, hišo št. 1 v Dravljanski ulici VII. za 446 tisoč dinarjev.

● Kabel v Stritarjevi ulici. Včeraj so delavci zopet razkopali Stritarjevo ulico. Ta ulica je najbolj važna zveza med stari delom mesta in med novim. Po njej gre večina ljubljanskega prometa, pa tudi največ napeljav. Zato ni čudno, da je od časa do časa razkopana, ker morajo delavci popravljati ali napeljavati eno ali drugo javno napeljavo. Tokrat je na vrsti polaganje kabela. Delavci so razkopali ves desni hodnik v tej ulici (gledano od mosta k magistratu), pričeli pa so že razkopavati hodnik na Mestnem trgu. Pod hodnik polagajo kabel za električni vod. Ta vod bo zvezal Mestni in Stari trg s tokom nove napetosti.

● Tatvina 30.000 Din. Ljubljanska policija preiskuje neko zadevo iz večje vasi nad Ljubljano. Tam je neki mesarski mojster sprejel začasno na hrano in stanovanje svojega brezposelnega prijatelja, ki pa gostoljubja ni sprejema preveč hvaležno. Mesar je stalno opazal, da mu izginja sem in tja kakšen tisočak ali nekaj stotakov, bodisi iz listnice, bodisi iz predala. Ni pa teh tatvin sumil svojega gosta, temveč si je pač mislil, da mu denar jemlje kdo iz njegovega bližnjega sorodstva. Končno pa je prišel na sled, da mu denar krade njegov prijatelj ter ga je zato ovalil policiji v Ljubljani, ki je moza seveda prišla. Mesar je na podlagi svojih računov in zapiskov ugotovil, da mu je v nekaj mesecih na ta način izginilo okoli 30.000 Din.

● Dva brata in dve tatvini. V neki gostilni v Kozarjah nad Ljubljano je bilo predvečernim več gostov. Nočni čuvaj Jože Arlač je naenkrat opazil, da je izpred gostilne izginilo njegovo kolo. Odšel je takoj na viško stražnico, da tam prijavi tatvino, sicer pa ni dosti upal, da bi zopet dobil svoje kolo nazaj. Zelo se je začudil, ko so mu na viški stražnici pokazali kolo, ki ga je Arlač spoznal za svoje. Stvar je bila namreč taka: Stražnik je na eni viških cest opazil kolesarja, ki je preneglo vozil, ga ustavil in ker se ni mogel kolesar izkazati, ga tudi aretiraj, kolo pa začasno zaplenil. Tudi Arlač je v kolesarju spoznal moža, ki je bil malo prej z njim v gostilni in ki mu je očitno ukradel kolo. Bil je to 27 letni brezposelni tapetnik Tomaž M. Skoraj ob istem času pa je prijavi delavce Franc Gerzina, da mu je nekdo med vožnjo otave ukradel v Mestnem logu suknjič, v katerem je bilo nekaj gotovine, nekaj predmetov in malica, tako, da trpi okoli 400 Din škode. Izkazalo se je, da je tudi to tatvino izvršil Tomaž, skupno s svojim bratom Albinom. Kolo in suknjič sta bila vrnjena lastnikom.

Cerkveni vestnik

Kongregacija gospodov pri sv. Jožefu ima v nedeljo ob obhajilu ur. sv. mašo v hišni kapeli in ne v kongregacijski kapeli.

Poizvedovanja

Izgubljen je bil svečan tres ključev na poti od Jugoslovanske tiskarne do Poljskega nasipa 20. Najditelj se naproša, da jih blagovoli oddati proti nagradi v knjigovodni Jugoslovanske tiskarne.

na deske ljubljanske opere. In potem se je pričelo delo. Iz še okornih početkov se je postopoma dvigala v vrednosti kreacija za kreacijo, vsaka postavljena bolj gotovo in vsaka v notranji zamisli in vzporedni zunanji sliki bolj zrela: Basilio v »Seviljskem brivcu«, Povodni mož v »Rusalki«, Escamillo v »Carmen«, Lindolf v »Hoffmanovih pripovedkah«, Ferando v »Trubadurju«, Klingsor v »Parsifalu«, Knez Hovanski v »Hovansčini« in še druge vloge, kojih številu sega do 40, so prikazale Marijana Ruso kot človeka napete volje ter jasnega in doslednega mišljenja, pa obenem kot človeka, ki je imel v sebi resen odnos do umetnosti. V povezanosti teh lastnosti je upodabljal v svojih vlogah umetniške like, zgrajene na dosledni psihološki podlagi, postavljene v prostor z neko močjo, ki prepričuje, čeravno nepotnost notranjega doživljanja ni še dosegala vedno onega loka, ki je podan pri velikem in zrelem umetniku in ki pomenja najvišjo tvorno silo. Vendar so bili pričetki tega že podani in tako odhaja Marijan Ruso od nas prav v času, ko se bliža svoji zrelosti, ko se utegne njegova ob življenjskem trenju obrušena bit zaiskriti v notranji sili in v tem postati sposobna doživljati, zamišljati in oblikovati umetniške like, ki dosežajo vrsto dozorelih, resničnih oderskih pojavov.

Z njim pa se nam odmika tudi pomemben koncertni pevec, ki je v našem koncertnem življenju zavzel vpoštevanost mesto, saj je njegovo sodelovanje v obsežnih glasbenih umetninah (Bacha, Händla, Berliosa, Sattnerja i. dr.) doprineslo marsikaj v prid ugodnim umetniškim uspehom.

Za odhodnico spremlja Marijana Ruso naša želja, da razvije v sebi v bodoče vsestransko moč: moč zdravega pevskega oblikovanja, moč velikega umetniškega ustvarjanja in z vsem tem nerazdružno povezano moč velikega človeka, ki bo zmogel svoji umetniški svetilki vedno prilivati blažljivega olja velike lepote, resnice in ljubezni in tako izpolnjevati večni zakon, ki je zapisan v srce vsakemu resničnemu umetniku. U.

Mariborske vesti:

Odlomki sv. pisma zaplenjeni kot ilegalna listina

Maribor, 30. avgusta. »Slovenec« je že poročal, da je Jugoslovanska strokovna zveza razdelila med delavstvo tekstilnega obrata »Atama« v Košakih vabila na sestanek. Ta vabila, ki jih je razdeljevala 13 letna hčerka viničarja Šešerka v Košakih, so imela sledeče besedilo: »Delavci in delavke iz tekstilne tovarne »Atama« se vabite na skupen sestanek 15. avgusta ob pol 9 v prvo nadstropje Delavske zbornice. Gre za vee in za vsakega, zato pridite! V slogi je moč!«

Temu je sledila ovadba na okrajno načelstvo v Mariboru levi breg. Nato je orožniška poselja v Košakih dobila nalog, da izvrši hišno in osebno preiskavo pri Jožefu Šešerku, ki je bil osumljen, da skriva ilegalne letake.

Orožniški komandir je še istega dne, to je 16. avgusta, izvršil hišno preiskavo. Najprej je zahteval izročitev omenjenih vabil. Pri preiskavi pa je našel orožnik le odlomke ev. pisma in te je zaplenil. Ko se je prizadeti radi tega pritožil na okrajno načelstvo, mu je bil dostavljen 4 dni po preiskavi odlok okrajnega načelstva in mu je bil predložen v podpis zapisnik o preiskavi. Tako je bilo zaplenjeno sv. pismo kot ilegalna listina. Nas pa zanima še posebej, kaj protizakonitega vsebujejo zgoraj navedena vabila JSZ? Zakaj kaj drugega pač ne more biti vzrok, da je okrajno načelstvo preiskavo odredilo. Saj Šešerk vendar ni noben »protidržaven element«? Šešerka vsaj poznamo kot vedno poštenega viničarja, ki že skoraj 10 let vodi skupino viničarjev v Mariboru. Ker vodi krščansko strokovno organizacijo, so ga preganjali naši marksisti; in to samo radi njegove vztrajnosti in krš.-soc. prepričanja. Samo radi pridvka »krščanaki« so smatrali marksisti naše delavke gibanje kot sramoto v delavskem gibanju Maribora. Poznamo pa Šešerka tudi od zadnjih občinskih volitev, ko je bil tri dni po nedolžnem zaprti, ker je kandidiral na listi gosp. Vesenjaka proti sedanjemu županu občine Košaki. Kakšne so bile te volitve, pa vsi vemo.

Res čudne stvari so morali in še doživljajo naši ljudje, predvsem delavci in kmetje. Borijo se za svoje pravice, ki so zajamčene v zakonu, kakor so to napravili n. pr. delavci v tovarni »Atama«, ki so se hoteli samo organizirati, pa so bili osumljeni protizakonitosti. Oblast naj bi se, tako je naše mnenje, prej prepričala, ali so ovadbe, ki prihajajo na njo, sploh utemeljene ali ne, da ne pride do take smešnosti, kako je tale, ko se je mesto »ilegalnih letakov« zaplenilo sveto pismo...

□ 1. letnik učiteljskega se otvarja. Po triletnem preadisku se sedaj zopet otvarja prvi letnik učiteljske šole v Mariboru. Letos se sprejme v 1. letnik 25 fantov in 10 deklet in sicer samo takih, ki imajo nižji tečajni izpit na gimnaziji ali realni.

□ Na zavodu šolskih sester bo vpisovanje otrok za otroški vrtec 2. septembra.

□ Dr. Freja v Mariboru. Pred večeršnjim in včeraj se je mudil v Mariboru upokojeni šef čehoslovaške vojne sanitetne službe dr. Freja. Obiskal je nekatere svoje prijatelje. Dr. Freja je znan prijatelj naše države, ki se je kot dobrovoljec boril v srbski vojski v balkanski in svetovni vojni.

□ 70% popust na Dunaj. Na podlagi turističnega dogovora z Avstrijo priredi »Putnik« izlet s posebnim vlakom na Dunaj ob priliki veselejša. Vlak odide iz Zagreba 5. septembra ob 22.30, v Maribor pride v petek 6. septembra ob 2.30 zjutraj ter se vrne v Maribor z Dunaja v torek 10. septembra okrog 19. Voznina v tem posebnem vlakcu je Maribor—Dunaj in nazaj 240 Din za III. razred in 295 Din za II. razred, kar predstavlja 70% popust v vsaki smeri. Davčnega potrdila ni treba, vizum preskrbi Putnik brezplačno. V slučaju, da se prijavi dovoljno število udeležencev, bodo na razpologo tudi spalni vozovi. Izletniki iz Dravske banovine uživajo na vožnji do Maribora polovično vožnjo z legitimacijo K-13. Za Dunaj je sestavljen odločen program z obiskom vseh znamenitosti. Prijave sprejema Putnik v Mariboru, Gornji Radgoni, Celju in Rogaske Slatini do ponedeljka 2. septembra do 12.

□ Služba božja za planince bo v nedeljo, dne 1. septembra 1935 na Pesku ob 10. Turisti, ki se hočejo udeležiti službe božje pred odhodom jutranjih vlakov iz Maribora, imajo vsako nedeljo in praznik priložnost za sv. mašo v frančiškanski baziliki Matere Milosti ob 4.15.

□ Vpisovanje v Glasbeno šolo »Drave« bo 2. in 3. septembra v Stari kolonijški šoli (Komenškega ulica) ter 4. in 5. septembra v Narodnem domu (III. nadst.), vsakokrat od 15 do 18. Poznejši prihlasi se sprejemajo istotam. Redni pouk se začne 16. septembra.

□ Velika vlomna tatvina je bila izvršena v Strihovcu pri št. Ilju v trgovino Ivana Šefa. Storilec so odtrgali ključavnico in tako dospeli v trgovski lokal. Odnegli so 60 robcev, 140 m flanela za srajce, 45 m hlačevine, 30 m suknja, 80 m delena, 45 moških srajc, 55 m polsvile, 60 m ženskega suknja, 30 m barbenta, 23 parov čevljev, 80 komadov boks usnja, 11 sportnih srajc, zavitek čokolade, 6 kg klobas, 11 litrov olja, razne znamke in 40 Din drobiža. Skupna škoda se ceni na 21.420 dinarjev. Pozvan je bil na pomoč mariborski daktiloskop, ki ni mogel najti nobenih sledov.

□ Strah pred umobolnim požigalcem. V Gašteraju je v noči zažgal nekdo kopicu koruznice, postavljeno ob hlevu posestnika Janeza Stiperja. K areci so oženi pravočasno opazili ter ga pogasili. Sumijo, da je poskušal zažgati neki blaženci, ki je šele nedavno prišel iz umobolnice, kamor so ga bili pred poldrugim letom poslali zaradi požiga.

□ Za 16.000 Din blaga znosili iz tovarne. V mariborski tekstilni tovarnici so zadnje mesece neprestano opazali tatvine blaga. Obveščena je bila policija, ki je posvetila budno pažnjo trem delavcem ter sedaj nenadoma izvršila pri vseh treh

jejo zgoraj navedena vabila JSZ? Zakaj kaj drugega pač ne more biti vzrok, da je okrajno načelstvo preiskavo odredilo. Saj Šešerk vendar ni noben »protidržaven element«? Šešerka vsaj poznamo kot vedno poštenega viničarja, ki že skoraj 10 let vodi skupino viničarjev v Mariboru. Ker vodi krščansko strokovno organizacijo, so ga preganjali naši marksisti; in to samo radi njegove vztrajnosti in krš.-soc. prepričanja. Samo radi pridvka »krščanaki« so smatrali marksisti naše delavke gibanje kot sramoto v delavskem gibanju Maribora. Poznamo pa Šešerka tudi od zadnjih občinskih volitev, ko je bil tri dni po nedolžnem zaprti, ker je kandidiral na listi gosp. Vesenjaka proti sedanjemu županu občine Košaki. Kakšne so bile te volitve, pa vsi vemo.

Res čudne stvari so morali in še doživljajo naši ljudje, predvsem delavci in kmetje. Borijo se za svoje pravice, ki so zajamčene v zakonu, kakor so to napravili n. pr. delavci v tovarni »Atama«, ki so se hoteli samo organizirati, pa so bili osumljeni protizakonitosti. Oblast naj bi se, tako je naše mnenje, prej prepričala, ali so ovadbe, ki prihajajo na njo, sploh utemeljene ali ne, da ne pride do take smešnosti, kako je tale, ko se je mesto »ilegalnih letakov« zaplenilo sveto pismo...

hišno preiskavo. Uspeh je bil presenetljiv. Spravili so na dan za 16.000 Din raznovrstnega blaga, ki so ga uzmovili polagoma znosili iz tovarne.

□ Skrivnost 17. jurjev. Posestniki Alojziji Lorbekovi v Vajnu pri Pecnici je letos 1. marca na skrivnostni način izginilo 17 jurjev. S tisočaki vred je zmanjkala tudi služkinja Marija Bruckmeister. Včeraj je policija navedeno izsledila v Mariboru. Aretirali so jo ter zasilili, da bi doznali za usodo 17.000 Din. Bruckmeisterova je taji vsako udeležbo pri tatvini.

□ Požar povzročil veliko škodo. V Strihovcu pri št. Ilju se je vnelo veliko gospodarsko poslopje posestnice Olge Ferkove. Požar je nastal okrog 11. mariborske gasilce pa so poklicali na pomoč telefonično preko kolodvorja šele po 1. Odbrzeli so na pomoč z dvema motorkama ter našli na pogorišču že gasilce iz Pecnice, ki so zaman skušali samo z eno cevjo dobiti oblast nad razdivjanim ognjem. Kljub temu pa je poveljnik penniskih gasilcev skušal odvrti Mariborčane, čes da bodo že sami kos ognju in Mariborčanom ni treba gasiti. Ti se seveda niso ozirali na njegove navedbe in so s pomočjo šentiljskih gasilcev obvladali ogenj. Požar je povzročil 80.000 Din škode.

□ Vse je plačano. Naše opozorilo, da še niso plačane avtobusne in avtomobilske vožnje za Jevtičeve volilce od 5. maja letošnjega leta, je rodilo vendar uspeh. Mestna podjetja so neizprosno terjala vse znesek in te dni je prinesel blaginjak nekdanjega Jevtičevega volilnega odbora za Maribor do zadnje pare vso vsebino blaginjak, ki je domala zastavovala za poravnanje dolga. Ostanek bodo poravnali nekateri prvaki iz navedenega odbora.

□ Trg za ribe. Po daljšem prestanku so se včeraj zopet pojavile na trgu morske ribe in sicer samo sardele, ki so se prodajale po 14 Din za kg.

□ Električno omrežje za mesto Maribor in okoliške občine bo odklopljeno v nedeljo od 5 do 7 zjutraj.

Kostrivnica

V lepi vasi pod Bočem se je letos pričela izredno lepo razvijati prostovoljna gasilska četa. Največ pobude za poživitev je dal lanski nesrečni požar Juneževih hiš. Po zadnjem občnem zboru so stopili četi na čelo vrli in ugledni domačini: Sovine Ivan kot predsednik, But Vinko poveljnik, Junež Milan tajnik in Ogrižek Albert blaginjak. Vsi ti so si z drugimi pomočniki nadeli nalogo, da se domači okoliš čim bolj zavaruje pred požari. Spomladaj je četa nabavila za 45.000 Din motorke s cevmi. Po zaslugi dobrosrčnih ljudi je polovica dolga že odplačana. Prizadevanja za napredek zelo podpira tudi g. župnik Slavij Janko. — V nedeljo se je vršila ob veliki udeležbi ljudstva gasilska proslava. Prišli so gostje celo iz Maribora, Poljčan in Rogaske Slatine. V lepem Ogrižkovem vrtu je neumorno igrala domača godba, v šotorih so pa izredno uspešno sodelovali ga. Kovačič Olga, gđ. Ogrižek Marija in Junež Slavka. Mnogo veselja je vzbudil lep srečolov, ki sta ga pripravila agilna gasilca gg. Sket Anton in Junež Leon. Gmotni uspeh je bil tako lep, da bo z vzajemnim delom vseh spet doprineš delež k čimprejšnjemu odplačilu nove brizgalne. Le pridno naprej po tej poti k napredku!

Kulturni obzornik

Pevcu Marijanu Rusu za odhodnico

Menda ima naše operno gledališče svojo prav posebno smolo — in ta ni zapisana v srečnih zvezdah. Vanjo so zarežane neprestane borbe s stoterimi zaprekami, ki si na prav neverjeten in zavrt način slede tesno druga za drugo in kanijo resno izpodjedati korenike naši veri v rast in zdrav razvoj naše opere. Med temi sto neprilika mi stoji v ospredju usodni pojav, da v naši operi dolgo ne vzdrži nihče, ki postane goden za širši polet. Tako smo obsojeni, da gledamo in spremljamo v njej tako pogosto le prve zamahe mladih kril, ki pa jih vzame daljina takoj, ko se v njih razraste moč, godna za veliko umetniško ustvarjanje.

Tako se je ponovno zgodilo, da je v teh dneh zapustil našo opero po svojih prvih krepkih umetniških zamahih tudi mladi basist Marijan Rus. Hrepenenje po širšem razmahu na prostranejših tleh ga je zabilo v zagrebški svet umetnosti in sedaj je nastopil svoje novo mesto v tamošnjem opernem gledališču.

Njegov odhod pa nas nebole sili pogledati še enkrat na njegovo dosedanje umetniško delo v slovenskem orštru. Marijan Rus je pričel kot večina pevskih umetnikov: veliki naravni dar glasovne lepote in pa močno nagnjenje do umetniškega izživljanja sta ga zvalila v pevsko šolanje. Na ljubljanskem konservatoriju sta mu ga. Foedranspergova in ravnatelj g. Betetto oblikovala glas. Po diplomu na konservatoriju in po istočasni diplomu na filozofski fakulteti pa je v njem zanimalo vprašanje po izbiri med dvema poklicema, dokler ni končno pretehtala umetnost. — In po uspešnem debutu je stopil kmalu kot redan član

Nikolić: Proljetna svitanja

Zagreb 1935. Samozaložba. 72 strani. 15 Din.

Ja nudim toplinu svoga srea, modrinu mojeg plavog mora i miris golih krševa odevih vinograda. Nudim svoje pjesme, pune tuge, i u njima »trudne judce hrvatskog juga, koji su uz zgorak kruve« (ob grenkem kruhu) naše zemlje najveći, dnevni mučenici. V. Nikolić.

V hrvatskem literarnem življenju opazamo zadnji čas zanimiv pojav: zbirke izvirne poezije po številu skoraj dosegaajo knjige izvirne proze. Seveda je ta poezija (večinoma boče biti lirika), ki jo izdajajo posamezniki ali pa razne skupine, zelo različne vrednosti in bi jo v mnogih slučajih lahko imenovali le bolj ali manj posrečeno verzificiranje. Zato je človek zares vesel, ko v tej množici rim dobi v roke pesmi, kakršne so »Proljetna svitanja«, ki jih je pred kratkim izdal V. Nikolić.

Nikolić je še mlad (rodil se je l. 1912. v Krošimirovem mestu Šibeniku in študira slavistiko na zagrebškem vseučilišču, a kot pesnik in publicist se je že lepo uveljavil in danes sodeluje pri mnogih, zlasti katoliških publikacijah. Lani je v družbi devetih tovarišev izdal svojo »Liriko grude« (uredil dr. M. Starčević), a »Proljetni svitanja«, ki so njegov prva samostojna knjiga, pa je zavzel eno najvidnejših mest med najmlajšimi hrvatskimi liriki.

Nikolić je in boče biti lirik. Ima pa tudi vse pogoje za to: neposredno, močno doživljanje in iskreno čustvovanje, ki je združeno s prirščeno navistnostjo in mladostno svežino; le izraz mu je dostikrat še premalo izkristaliziran (posebno v štokavskih pesmih) in premehak ter zato premalo sugestiven.

»Proljetna svitanja« so prvi Nikolićev obračun s samim seboj in pregled čez dosedanje delo.

Zato najdemo tu pesmi iz najzgodnje dobe pesniškega ustvarjanja, ki so močno začetniške in polne nekega nedoločenega hrepenenja in nemira. Erotika, kolikor se javlja v teh pesmih, je nekam plaha in boječa, a vendar prijetnejša od surove poltenosti nekaterih modernih ljubzenskih pesnikov. Prav tako tudi religiozna doživeltja, ki so predmet nekaterih prvih pesmi, niso dovolj prečiščena in dozorela, da bi zadovoljila naše zahteve za dobro tovrstno pesem. A že med prvimi akordi razločno zaznamo pesnikovo »nostalgijo sunčanog juga, dragi jadranski dol, i suzo dalmatinskog juga, i grč težakova pluga« (Dijete juga 12). Tesna povezanost, neločljiva zraslost z domom in z vsem, kar mu pomeni dom in domačo zemljo — več kot polovica pesmi je zloženih v čakavskem šibenikskem narečju, in te so najboljše v zbirki! — je glavna karakteristika »Proljetnih svitanja«. Tu poje Nikolić o bornih kočeh ob dalmatinski obali, v katerih prebivajo mali ljudje: ribiči in siromašni kmetje, poje o svojem trudnem in revnem bratu, ki se sklanja nad ozelbo zemljo, o trpeči materi in nrtvemu očetu, o vrabcih, psu in konju (tudi pri N. Šopu najdemo podobne motive). »Gorak je zemje kruve«, »Vinograd mojega očca« in ciklus »Naši trudni judi« so prelepe pesmi, ki bodo ostale, ker so poglajne iz pristnih lirskih občutij in nam nudijo naravno vzorno socialno liriko, ki ni tendenčno vsiljiva in revolucionarna, marveč deluje edino s svojimi estetskimi in socialnimi elementi. Že dolgo nisem bral takih pesmi, kakršne je Nikolić posvetil svojemu očetu, v katerem gleda trpljenje vseh dalmatinskih očetov, in svoji materi ter njeni slugi, ki mu zopet predstavlja bol in skrb vseh dalmatinskih mater:

»Majčino pismo miriše suzom i poljupcem s usnica dobrih, cvate po toplom majčinom srcu, i miloj dohoti.« (Str. 15.)
»I ja vjerujem jako u zaplakane oči Tvoje (materine)

Union čokolada Union kakao Union bonboni

Nevaren požar sredi Tržiča

Tržič, 30. avgusta.

Takega strahu kakor včeraj Tržičani niso pre-
stajali od požara Borneve žage sem.

Že v sredo, 28. avg. zvečer so stanovanke naj-
večje hiše na Glavnem trgu, kjer je bila pred časom
tovarna za čevlje in poslovni lokalni trdnice
Mally & Demberger, zavohali dim. Vnele so se v
enem dimniku saje. Dimnikarski mojster in ljudje
so nevarnost požara kmalu prepoznali. Mogoče je
pa tlelo še kje naprej in v četrti zvečer prav
malo po devetih so se že pokazali na vrhu vse
dolge strehe ognjeni zubli. Če bi do tega prišlo
prejšnji večer, bi bila nevarnost za ves Tržič, ker
je bilo zelo vetrovno, včeraj pa popolnoma mirno.
Malo pred pol 10 je udarilo plat zvona pri cerkvi
sv. Andreja, kakih 7 minut za tem je zatulila v
zvoniku še požarna sirena in kmalu so bili tu do-
maši prostovoljni gasilci. Preden so stopili v ak-
cijo, so bili pri požaru že gasilci iz Loma. Nato
so prišla vsa društva do Kranja, ki bi mogel priti
preje, če bi bila pošta odprta, tako so jih obvestili
z motociklom. Vseh društev, ki so gasili požar, je
bilo menda deset, vsa so pa imela dovolj dela,
da so omejila požar.

V nevarnosti je bila Basteljnova hiša in še
večja nevarnost pa je pretila Globočnikovi, ki ni-
ma še predpisanih požarnih zidov. Škoda je zelo
velika. Zgorel je vseh šest stol, popokala je opeka.
Stropovi so ostali, toda voda je naredila toliko
škoda, da bo treba delati nove. V splošni zmed

so metali pohištvo iz nadstropij na cesto in se je
pri tem pokončalo mnogo lepega blaga. Kar je pa
ostalo v hiši, je od vode zelo pokvarjeno. Zalosten
je bil pogled na jokajoče stanovalce, ki so zapu-
ščali ognjeno hišo in nekateri z otroci v naročju
bitali po trgu, ali pa so jih onesvečene odnašali
proč.

Kako ravno je nastal požar, se ne ve. Najbrže
je tlel tram cel dan in ponoči je bruhnil ogenj
na plan.

Gasilci so prav požrtvovalno vršili svojo na-
logo. Vendar domača prostov. četa in gasilci iz
predelnic niso bili kos požaru. Čudno se nam je
zdelo tudi to, da je tako pozno zatulila sirena v
zvoniku in da so gasilci stopili v akcijo šele pol
ure po pričetku požara. Potrebno bi pa bilo za
Tržič, da si nabavi čimprej magirus-lesivo, ker je
pri tako visokih stavbah gašenje brez nje skoro
onemogočeno. Ko so postavili kranjski gasilci svo-
jo magirus-lesivo, je gašenje vse lažje napredo-
valo; tudi obe kranjski motorki sta mnogo pripo-
mogli, da so se ljudje nekoliko umirili.

Vsekakor bo treba izboljšati v Tržiču gasilno
orodje in zavarovati razširjenje požara s požarnim
zidom. Če bi bil veter, bi bilo nemogoče obvaro-
vati hiše, ki se drže tesno skupaj.

Pri gašenju sta se ponesrečila dva gasil-
ca, eden radi stika z elektriko, njegova po-
škodba je lažjega značaja, drugi pa si je pri
padcu izpahnil roko v rami ali morda celo
nalomil ključnico.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 13.485 od 25. V. 1935.

Prosvetni tabor v Preserju

Novo življenje se je začelo v društvu,
odkar je dr. Anton Korošec popravil krivi-
co, ki jo je zadal prejšnji režim, ko je raz-
gнал in razpustil vsa prosvetna žarišča po
naših društvenih domovih. Zdaj, ko so kri-
vice popravljene, smo se spet z novimi močmi
obrnili k društvenemu delu. Uredili smo si
dokončno dom, ki je dve leti čakal neometan
boljših časov. Otvoritev in blagoslovitev se
bo izvršila v nedeljo popoldne po prihodu
vlaka iz Ljubljane ob 14.16.

Dasi smo od mnogih strani obdani od
Krimskih gozdov, da bi marsikdo lahko za-
vidal mirno zatišje, v katerega nas je po-
stavila dobrohotna priroda, je bilo vendar
od nekaterih strani dobro preskrbljeno, da
so nas prevečali burni viharji. Razpihavale
in razplamtevale so se po nepotrebnem in
po krivici iskre sovraštva, katerega je bil
naš dom še prav posebno deležen in to v
času, ko se rojen ni bil. Kajti komaj je bil
dom še silo postavljen, ko se v njem ni pri-
čelo še nobeno življenje, je bil že zapечат
v veliko veselje nekaterim, ki so mu od vsega
začetka nasprotovali. Toda to škodoželjno
veselje se je vendarle moralo umakniti
pravi.

V znak veselja in hvalečnosti, da je dru-
štvo zopet vpostavljeno, nameravamo otvori-
tev in blagoslovitev prirediti v širšem ob-
segu. Slavnostni govornik bo dr. Miha Krek,
odvetnik v Ljubljani. Za dobro in ubrano
razpoloženje bodo poskrbeli pevec in godba
iz Rakovnika. Pa tudi za primerno okrepilo
bo poskrbljeno. Vabljeni vsi somišljeniki,
da se v čim večjem številu udeležite naše
proslave.

Dobrova pri Ljubljani

Na splošno željo romarjev iz Ljubljane po pri-
hodnje tri nedelje popoldanske službe božja ob
4. Vsakokrat bo pridiga, darovanje za cerkev in
pete liturgije M. B. Na angelsko nedeljo govori po-
poldne dr. Jakob Kotnik, profesor na mestni žens-
ki realni gimnaziji v Ljubljani in bivši dobrovs-
ki kaplan. Sv. maše ob nedeljah so ob 5 s kratko
pridigo, ob 6 pridiga in sv. maša pred Najsvetej-
šim; ob 8 s kratko pridigo, ob 9 pridiga in slo-
vesna petja sv. maše. Po tej sv. maši bo še ena
sv. maša. Kdor obišče med šmarnimi našami Ma-
rijino cerkev na Dobrovi, dobi enkrat popolni od-
pustek pod navadnimi pogoji.

rad kojih sam mnogo plako.
U Tvoje vjerujem muke,
u bijele srebrne vlasti
i drage umorne ruke« (str. 30).

Poleg teh pesmi, ki so polne življenjske trpkosti
in tragike (tu moram omeniti še pesem »Judi se
boju sniga«, a brez zadnjih 8 verzov, kateri jo
močno kvarijo, in pesem »Zimsko jutro«, ki spa-
data med najmočnejše Nikoličeve impresije), ima-
mo tudi prirske orise primorske idilike, iz ka-
tere veje zdravi in sočni regionalizem. Ta svoje-
vrstna domačinska lirika se vidno loči od proble-
matičnega krajinarstva sladkobne Domjančeve
kajkavščine kakor tudi od nekdanje domoljubne
poezije vse do svetovne vojne. In da to ni nikak
lokalni patriotizem, dokazuje »Knjiga za Zagreb«
(Pismo v Zagreb), ki mu je »sredi srca in ljub
ko rodni kraje« (89) ter mu simbolizira ves hr-
vatski narod.

Oblika Nikoličeve pesmi je priprosti, svobod-
ni verz, ki mu zvonko poje in čudovito gladko
teče. Stik pesnika ne skrbi in tudi bravec ga ne
pogreša. Nikolič ni v ničemer revolucionar, ko-
mandirati si pa tudi ne da od nobene strani.

»Proletna svitanja« je hrvaška literarna jav-
nost zelo lepo sprejela, posebnega priznanja pa
so bile deležne njegove čakavske pesmi (škoda,
da ni dodal slovarka nekaterih lokalizmov, ki
niso razumljivi niti mnogim hrvaškim bralcem),
pri katerih naj Nikolič le ostane. Ob tej priliki se
je celo pojavilo vprašanje ali ne bi ta in oni hr-
vatski pesnik dal močnejših pesmi, ko bi bil pel
v rodnem narečju. Kot celota so Nikoličeve pesmi
močno pozitivno delanje in dokaz, da tudi naj-
mlajši rod hrani v sebi lepe talente. Čeprav še
nimamo pred seboj do popolnosti izdelane pesni-
kove podobe, vidimo pa dosti obrisov, ki razode-
vajo močno umetniško osebnost.

Jože Gregorič.

Koledar

Sobota, 31. avgusta: Rajmund (Rajko), spozna-
valec; Pavlin. Ta mesec se je dan skril od 14 ur
42 minut za 1 uro 25 minut na 13 ur 17 minut.

Osebnosti

— Duhovniške vesti iz lavantinske škofije.
Častni kanonik lavantinskega stolnega ka-
pitlja v Mariboru je ob 40-letnici mašništva
postal dr. Anton Korošec, notranji minister
v Belgradu. — Za kn. šk. duhovna-svetovalca
sta imenovana p. Kerubin Tušek, župnik-
vikar pri Mariji Zazaret, in Franc Sal. Se-
gula, sen. vitez reda božjega groba v Jeru-
zalemu, upokojeni župnik v Mariboru. —
Umešeni so bili: Janez Breznik, kaplan v
Dolu pri Hrašniku kot župnik na Muti; Mi-
hael Ferik, provizor v Cezanjujevi kot župnik
istotam; Andrej Pirc, župnik v Podčetrtku
kot župnik na Polzeli. — Postavljeni so bili:
Alojz Drvodel, kaplan pri Sv. Lovrenu na
Pohorju za vikarja-pomočnika v Cernečah;
Stefan Lejko, kaplan v Dobrovniku za pro-
vizorja istotam; Friderik Sternad, kaplan pri
Sv. Martinu ob Paki za provizorja v Pod-
četrtku; Ivan Gregor, semeniški duhovnik,
za III. prefekta v kn. šk. dijaškem semenišču
v Mariboru. — Prestavljeni so kaplani: Časl
Franc iz Konjice (I) v Šmartno pri Slovenj-
gradu; Franc Kač iz Starega trga v Trbov-
lje (III); Franc Korvan, III. kaplan v Trbov-
lju za II. kaplana istotam; Matija Medvešek
iz Trbovelj (II) v Dol pri Hrašniku; Alojz
Peitler, provizor na Muti, za kaplana k Sv.
Martinu ob Paki. — Nastavljeni so novo-
mašniki: Ivan Camplin za kaplana pri Sv.
Juriju v Prekmurju; Rudolf Jerman za ka-
plana pri Sv. Ani v Slov. gorah za delokro-
gom pri Mariji Snežni; Ivan Škraban za II.
kaplana pri Sv. Juriju ob Ščavnici za delokro-
gom v Gornji Lendavi; Ivan Voda za ka-
plana pri Sv. Andrežu v Halozah; p. Hugolin
Prah, kapucin, za II. kaplana v Jarenini za
delokrogom izseljenškega duhovnika v Bel-
giji in Holandiji. — V stalni pokoj so sto-
pili: Ivan Jodl, kn. šk. duh. svetovalec in
župnik na Polzeli; Anton Radanovič, kaplan
na dopustu v Zrečah; Pavel Volper, župnik
v Dobrovniku. — Diakonati je prejel dne 25.
avgusta v mariborski stolnici Ivan Zličar,
bogoslovce V. letnika.

— Upokojeni so nižji voj. kontrolor I.
razr. Blaž Jakopovič, peh. kap. I. razr. Janko
Batušič, sodni kap. I. razr. Arkadij Čevdar
in narednik vodnik I. razr. 40. pešp. »Triglav-
skega« Jožef Gobec, na službi v pekarski četi
dravškega intendantskega skladišča.

— Odlikovani so z redom Jugoslovanske
krone V. razr. nižji voj. kontrolor I. razr.
Blaž Jakopovič, za zlato kolajno za vestno
vršenje službe bolničarski narednik-vodnik
I. razr. Roman Jelen in narednik-vodnik I.
razr. Anton Juriša.

Ostale vesti

— Proslava 100-letnice rojstva Davorina
Jenka, ki je bila določena za nedeljo, dne 8.
sept. v Cerkljah pri Kranju je preložena na
prihodnjo spomlad, to pa vsled tega, da se
bodo lahko izvršile vse predpriprave v takem
obsegu, kakor zahteva sloves moza, ki je bil
v II. polovici minulega stoletja eden naših
največjih in najplodovitejših skladateljev.
Torej v nedeljo, 8. sept. (na Mali Šmaren)
ni proslave v Cerkljah pri Kranju.

— Aljažev klub obvešča prijatelje gora,
da bo v nedeljo ob 10 služba božja v Kamni-
ški Bistrici in na Zabraški planini pod Sto-
lom ob 9. ne bo pa službe božje na Kredarici.

— Kongres pravnikov v Belgradu. Za
letošnji skupščini kongresa pravnikov v
Belgradu v dne 22. do 24. sept. t. l. se vrše
velike priprave. Spomenica se že tiska in bo
razposlana vsem članom kongresa začetkom
meseca septembra. Z odlikom predsedništva
ministrskega sveta je odobren dopust držav-
nim uradnikom. Prometno ministrstvo je
odobrilo 75% popust na vseh železnih in
parobrodih v državni režiji. Popust velja za
vse proge (za potovanje v Belgrad in nazaj
ter za izlete) v času od 20. sept. do 14. okt.
t. l. Člani kongresa naj kupijo na odhodni
postaji na podlagi kongresne legitimacije
vozni listek do Belgrada s 75% popustom od
normalne vozne cene in legitimacijo rdečo

barve št. K — 14. Na podlagi potrjena kon-
gresnega odbora na tej železniški legiti-
maciji št. K—14 o udeležbi na kongresu, ter s
kongresno legitimacijo se bodo lahko kupo-
vali vozni listki s 75% popustom tudi za po-
ljubne razdalje ter za povratek. Kongresne
legitimacije bodo vsem prijavljenim članom
kongresa pravočasno razposlane. Prijave in
članarino sprejema za svoje člane društvo
»Pravnik« v Ljubljani do 1. sept. t. l. (ka-
kor je bilo že objavljeno).

— Mestarski kongres v Zagrebu, ki se vrši v
ponedeljek in torek, dne 2. in 3. septembra 1935,
obeta biti lepa manifestacija strokovne zavesti in
solidarnosti. Udeležbe se ga mesarji in prekajevalci
iz cele države poleg gostov iz inozemstva. Za kon-
gres velja polovična vožnja pod pogojem, da ku-
pijo udeleženci na odhodni postaji železniško le-
gitimacijo za Din 5, ki naj jo dajo žigovati, in celo
vozovnico, ki velja na podlagi legitimacije tudi za
povratek. Udeleženci si bodo ogledali tudi zagreb-
ški velesejem.

— Motnje v železnicah in črvesu, ščipanje v
trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost,
nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno sla-
bost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz
Josefov« grenčice

— Putnikov posebni vlak na Dunaj. Iz-
let na Dunaj traja pet dni, od 5. do 10. sept.
Vožnja Ljubljana—Dunaj in nazaj 302 Din
v III. razr., 400 Din v II. razr. Poleg vseh
znamenitosti Dunaja in dunajskega velesej-
ma, si bodo izletniki na povratku ogledali
tudi Semmering. Avstrijski vizum je brezpla-
čen. Povratek 10. sept. zvečer. Lahko se na-
roči tudi ves aranžman na Dunaju. Prijave
in informacije pri »Putniku« v Ljubljani, za
nebotičnikom, najkasneje do 31. avg. 1935.

— V Rajhenburg in Zagreb — dva dneva —
za 55 Din s posebnim vlakom dne 7. in 8. septem-
bra. Poromajte z nami k Mariji Lurški Prevzi-
šeni g. škof dr. Tomažič iz Maribora pride vodit
romarske slovesnosti. Denar je treba poslati do
1. septembra. Pojasnila pošljemo zastoj. Pri-
gla-site se na naslov: »Po božjem svetcu, Ljubljana,
Santpeterska vojašnica.

— Putnikovi izleti v inozemstvo. V začetku
septembra priredi »Putnik« nekaj cenjenih izletov
z vlakom in parobrodom v inozemstvo. Prigla-
se in vplačila za te zanimive izlete sprejemajo »Put-
nikove« biljetarne najkasneje do 2. septembra.
— 1. Izlet s posebnim vlakom na Dunaj in du-
najski velesejem v času od 5.—11. septem-
bra. Udeleženci si predvsem ogledajo znamenito-
sti avstrijske prestolnice, z žično železnico se pe-
ljejo na Rax, nato na Semmering, vrhuteja je
na programu še več fakultativnih izletov v du-
najsko okolico. Posebni vlak pride iz Zagreba
5. septembra zvečer, tam se mu priključijo ude-
leženci iz drugih mest. Vožnja od Zagreba do
Dunaja v tretjem razredu velja 280 Din, v dru-
gem pa 380 Din. Od Ljubljane do Dunaja in na-
zaj v tretjem razredu 302, v drugem pa 400 Din.
Udeleženci iz Ljubljane se pridružijo posebnemu
vlakcu v Zidanem mostu. Kdor želi, lahko naroči
in plača tudi popolno oskrbo za čas potovanja.
— 2. Obisk razstave v Bruslju. Na med-
narodno razstavo v Bruslju organizira »Putnik«
ceneno potovanje z obiskom Monakovega, Kölna,
Antverpa in Pariza v času od 5.—14. septembra.
Železniška vožnja od Jesenice do Bruslja velja v
drugem razredu z vso oskrbo 4600, v tretjem pa
3800 Din. V to vsoto je vračunava prehrana s
prenočiščem v hotelih kakor tudi v železniških
vagonih restavrantih počenši s kosilom v vago-
ni na Jesenice-Monakovo pa do kosila v Trstu
13. septembra. S tem so plačane tudi vse napit-
nine, vstopnine in takse.

— Redni vpis v Dopisno trgovsko šolo v Ljub-
ljani, Kongresni trg 2. II. nad., se vrši od 1. do 10.
septembra 1935. Predpisa se vrši ves mesec av-
gust. V DTŠ se lahko vpiše vsakdo. Pri Dopisni
trgovski šoli se naučite doma potom dopisovanja
moderne jezike, kakor: nemščino, francosčino, ita-
lijansčino itd., dalje vse trgovske predmete, ka-
kor: knjigovodstvo, dopisovanje, stenografijo, ra-
čunstvo itd., dalje vse trgovske predmete, ki so
potrebni za vodstvo zadržg. V svoji Dvoletni
trgovski šoli pripravljajo hkrati svoje učence za
privatni izpit na Državni trgovski šoli. Začetek
šolskega leta je 1. oktobra. Cene so znatno zni-
žane. Prospekti in informacije brezplačno.

— Morilec Rupar spoznan za nemoralnega.
Državno tožilstvo v Ljubljani je obtožilo zločin-
ca umora 30 letnega samskega posestnika Fran-
ceta Ruparja, ki je 6. maja letos ustrelil mlaj-
šega brata Antona na svojem domu v Zgornji
Brezovici pri Rakitni. Umor je vzbudil med bo-
rovničkim in vrhniškim delom Barja splošno
senzacijo. Pri zadevi obravnavi je Rupar po-
kazal s svojimi nejasnimi in nelogičnimi izgo-
vori, da je duševno nemoralen. Razprava je bila
pred velikim senatom prekinjena. Sodisce je
odredilo, da sta sodna psihiatra preiskala Ru-
parja. Ugotovila sta, da je Rupar duševno ne-
normalen in zato za zločin neodgovoren. Držav-
ni tožilec je te dni drugo proti Ruparju umak-
nil in predlagal, da se vrši obravnava po 21. 110
kaz. postopka, ki bo obravnavala, če se Rupar
odda v kak zavod ali pa pusti domov pod stro-
žo nadzorstvo.

— Pojdite z nami v senčno Dalmacijo — širi-
dnevni izlet s posebnim vlakom za 200 Din dne
20. septembra: v Split, Trogir, Sinj, Šibenik in na
Hvar. Vesela trgatve grozdja: cel vinograd za iz-
letnike! Podrobna pojasnila pošljemo zastoj. Pri-
gla-site se takoj na naslov: »Po božjem svetcu,
Ljubljana, Santpeterska vojašnica.

— V nedeljo in ponedeljek vsi na žegnanje k
Gradu v Kašeli. Prve pečenice poleg drugih do-
brot. V nedeljo z avtobusom izpred Mestnega do-
ma ob 15, 16 in 18.30, v ponedeljek pa 14.30, 18.30.
Povratek poljuben!

— Enoletni trgovski tečaj v Ljubljani, Kongres-
ni trg 2. II. nadstropje (Trgovski učni zavod), je
dosegel v preteklih letih pri svojih učencih najboljšo
uspehe. Zavod razpolaga s najmodernejšim progra-
mom, ki ga izvajajo samo prvostolne moči. —
Isotam se vrše razni večerni, jezikovni, stroje-
pisni, stenografski in drugi specijelni tečaji. Zavod daje
ustmeno ali pismeno vsa pojasnila brezplačno. —
Priporočamo!

— Usoda prisiljenk. Vsi poklicni zločinci,
zlasti pa ženske, se silno boje prisilne delavni-
ce. Ženske, delomrčnice in potepuške, krčevi-
to plakajo in jokajo, ko slišijo sodbo, da bodo
oddane v prisilno delavnico, ki se za Slovenijo
nahaja v Begunjah na Gorenjskem. Tam »akim
nesrečnicam ni rožnato postlano, kajti morajo
trdo delati in so pod najstrožjo disciplino. Vsa
sodišča v Sloveniji so letos obsodila le 10 žensk
v prisilno delo, v Begunjah pa potrebujejo to-

Celje

— Apostolstvo mož in fantov. V kratkem
času svojega obstoja si je apostolstvo mož
in fantov v Celju pridobilo mnogo vnetih
prijateljev med moškimi in fanti, ki se ne
ustrašijo tudi javno pokazati svojega prepri-
čanja. Zadnji fantovski tabor KA na Tehar-
jih je gotovo število še pomnožil. Jutri je
zopet prva nedelja v mesecu septembru, zato
vabimo vse dobre moze in fante, da se pri-
družijo dosedanjim četi, da bo tako število čim
večje. Ob pol 7 bo v opatijski cerkvi pridiga,
nato skupno sv. obhajilo in sv. maša.

— Instalacija župnika g. Pirea. Včeraj
ob 11 dopoldne je bil instaliran v kapeli ža-
lostne Matere božje v opatijski cerkvi novi
župnik na Polzeli g. Andrej Pirc, dosednji
župnik v Podčetrtku. Instalacijo je izvršil
g. opat Jurak. Jutri bo slovesen sprejem na
Polzeli. Dosednji župnik na Polzeli g. Jodl
je stopil v pokoj in se je naselil v Celju.

— Legitimacije za četrtinsko vožnjo na
IV. kongres Jadranske straže v Ljubljani za
čas od 5. do 8. sept. bo izdajal odbor Jadrans-
ke straže v Celju od ponedeljka dalje v
Tujsko-prometni pisarni pri kolodvoru.

— Umrla so: Prihovec Franciška, 43 let,
postrežnica, Zg. Šiška; Podkrajšek Antonija,
32 let, žena najemnika iz Dramelj — obe sta
umrli v bolnišnici dne 26. t. m. V Celju, Gre-
gorčičeva ulica 4, je umrla v visoki starosti
82 let, Petaros Marija, vdova po delavcu. —
Naj počiva v miru!

— Prijave k zobotehničnemu izpitu in
evidenca zobotehnikov. Opozorjamo vse in-
teresente na ta razglas mestnega poglavar-
stva, ki je nabit na uradni deski na magi-
stratu.

— Bogata kriminalna kronika. Zadnje dni za-
znamuje celjska policijska kronika precej važnih
kriminalnih zadev. V sredo je bil aretiran kro-
jaški pomočnik Hubert G. iz Slovenjgradca, ker je
v ponedeljek ukradel nekemu invalidu v Gospo-
ski ulici, ki si ni mogel pomagati s tal, 500 Din.
— Te dni so izsledili v Celju Josipa H., rojenega
v Radečah 1911., ker je lansko leto ukradel v Za-
grebu neki ženski 2800 Din v gotovini in nekaj
obleke. — V sredo sta bila pa aretirana Vinko F.
in njegova žena, doma iz Braslovč, ker sta pro-
dajala po Celju saharin. Pri aretaciji so našli pri
njiju še 5 škatlic saharina, kakšen bo pa uspeh
preiskave doma, ni znano. — K poročilu o vplomu
v stanovanje g. Breznika moramo dodati, da je
bilo vplomilo v torek med 17. in 19. uro, ko ni
bilo domačih v stanovanju in je tat odnesel 900
Din gotovine in razne zlatnine v vrednosti 5000
Din. — V sredo okrog 10 zvečer se je policija bo-
rila na Kr. Petra cesti z običajno precej vinjenim
možakarjem. Mož je po cesti na vse pretege kri-
čal in ko mu je službojoči stražnik napovedal are-
tacijo, je izjavil, da se raje sam z britvijo prereže,
kakor bi se pustil aretirati. Mož je to tudi storil;
z britvijo se je dvakrat močno zabodel v levo
roko; pa mu to ni prav nič pomagalo, čeprav se
je še potem branil. Spravili so ga na stružnico,
kjer so ga obvezali in nato vtaknili v luknjo.

Tržič

V hiši priljubljenega in zelo spoštovanega go-
spoda ravnatelja Peharja je bila prisrčna domača
slovesnost. Njegova gospa soproga je praznovala
60 letnico rojstva. Mi jo vsi dobro poznamo kot
mirno in blago gospo, pripravljeno storiti vse in
pomagati povsod, kjer gre za dobro stvar. Kakor
gospod ravnatelj kot cerkveni ključar farne cerkve
skrbi za olepšavo hiše božje, tako pa gospa Blianka
prispeva k lepoti službe božje. V visokih letih, a
še vedno mlada, prihaja rada in točno k skušnjaj
za orkestralne latinske maše, kjer igra, kakor je
že potreba, prvo ali drugo violino. S hvaležnostjo
se vsi Tržičani spominjamo tudi njenega požrtvo-
valnega sodelovanja pri operetah in koncertih na
Skali. To hvaležnost so Tržičani pokazali na večer
njene šestdesetletnice, ko so se v obilnem številu
udeležili podoknice, ki jo je gospe ravnateljeli pri-
redila Tržiška cerkvena godba. Lepo je zaigrala, v
veliko veselje jubilarke, njene družine in gostov,
med katerimi je bil tudi prejšnji tržiški župnik g.
svetnik Matija Škrbec. Zleže nas vseh pa so, da bi
dobri Bog gospo Peharjevo še dolgo let ohranil
med nami in ji dal na jesen njenega življenja zdravih
in veselih dni!

Novo mesto

Popoldanski izlet Kat. akcije mož na Trško
goro se bo vršil v nedeljo 1. sept. Odhod za pešce
ob 1 popoldne iz drevoreda pri starem pokopa-
lišču. Ob isti uri bo na razpolago tudi Kosov av-
tobus, ki bo peljal do Mačkovega po Din 3 za ose-
bo. Zvečer pa se bodo izletniki z istim vozilom in
za isto ceno lahko zopet peljali nazaj. Na izlet,
ki se bo vršil le ob lepem vremenu, so vabljene
tudi družine članov in njih prijatelji. — Na svi-
denje pri Mariji trškogorski!

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Vkuhanje (konserviranje) sadja in ze-
lenjave za zimsko meseco je sedaj najvaž-
nejše opravilo naših gospodinj. Nov pomno-
žen in izpopolnjen natis knjižice: Sadje v
gospodinjstvu, ki jo je priredil M. Humek,
daje vsaki gospodinjki in kuharici kratek na-
vod, kako ji je ravnati s sadjem, kako sadje
vkuhamo, kako sušimo, izdelki iz sadja —
mezze, marmelade, sadni sir, sadni sokovi,
brezalkoholne pijače, sadni kis itd. Dalje o
konserviranju povrtnine (zelenjavi) in kislu
in slanici, konserviranju s sterilizacijo in
neprodušnim zapiranjem v steklenicah, ter
sveženje zelenjavi itd. Knjiga bo najboljši
svetovalec vsaki gospodinjki pri takih delih.
Obsega 100 strani, nad 90 slik med besedilom
in več barvnatih tabel, in stane broš 24 Din,
vez. 32 Din. Založila je knjigo Jugoslovanska
knjigarna v Ljubljani. Knjižica bo našim
gospodinjstvom in gospodinjstvom naraščajo-
velik pripomoček in kašipot pri uporabi in
predelavi sadja v domačem gospodinjstvu.
Ker je ravno sedaj pravi čas za vlaganje in
konserviranje, knjižico toplo priporočamo.

kih delovnih moči. Druga leta je bila begunj-
ska prisilna delavnica številneje zasedena. La-
ni jih je prišlo 37, predlanskim 45 in l. 1932.
44. Še prejšnja leta je bil stalež mnogo moč-
nejši. Leta 1926. je bilo obsojenih v Sloveniji
kar 75 žensk v prisilno delavnico.

Žalostna usoda kraljevske družine

Ves svet je pretresla ponovna smrtna novica belgijske kraljevske hiše: leta 1934 se je ponesrečil kralj Albert, ki je bil znan kot ljudevil, povsem demokratičen vladar, bolj gospod iz navadne hiše, ko kralj, zaeno pa hraber vojak, ki je v svetovni vojni tako junaško branil domovino. V četrtek, 29. t. m., smo zvedeli drugo mrtvaško oznanilo belgijske vladarske družine: novi kralj Leopold III. in kraljica Astrida sta se ponesrečila na voznici z avtom kraj Vierwaldstättskega jezera pri Luzernu v Švici. Avto, ki ga je kralj Leopold sam vodil, je zdrsil s ceste po bregu nizdol, treščil ob drevo s tako silo, da se je drevo popolnoma razrezalo. Kraljico Astrido je vrglo ob drevo, da se ji je strl prsni koš in se ji je razpočila lobanja. — Avto s šoferjem in s kraljem ob krmilu pa je dirjal dalje in treščil ob drugo drevo, preskočil

majhen zid in zavil v jezero. — Kralja je vrglo iz avta, ga ranilo na bradi in roki, a je koj vstal in glasno klical pomoči. Kraljica je bila koj mrtva, vendar je še prihitel duhovnik in ji podelil sv. poslednje olje. Kralja in truplo rajne kraljice so odnesli v njuno poletno bivališče v Švici, v vilo Hasli-Horw pri Luzernu. Sreča v nesreči je, da so baš prejšnji dan odpotovali kraljevski otroci domov. Ko je v Bruslju dospela vest o žalostnem dogodku kraljevske dvojice, je bilo vse prebivalstvo do dna pretreseno, črne zastave so zaplapolale, vse mesto se je spremenilo v eno samo žalovanje. Sklicali so ministrsko sejo in ministrski predsednik se je koj z letalom odpeljal v Luzern. V Bruslju je baš letos svetovna razstava, ki se je zavila v črtno in so bile odpovedane vse prireditve in slavnosti. Vse ceste so bile na mah videti ko tedaj, ko se je pred-

lanskim na hribih smrtno ponesrečil prejšnji kralj Albert I. —

Poglavitna žrtev te — sicer vsakdanje — nesreče je kraljica Astrida, ki je pričakovala četrtega otroka. — Rajna belgijska kraljica Astrida je bila kot švedska princesa rojena 17. novembra 1905 v Stockholmu kot hči princa Karla in princeze Ingeborga z Danskega, (nečakinje švedskega kralja Gustava V.)

Kraljica Astrida je bila vzgojena tako, kakor sicer niso vzgojene kraljevske hčere. Saj je tako urenila njena mati, danska princesa Ingeborg, ki je hotela pripraviti svojo hčer za praktično življenje in ne za prestol. Če bi bilo treba, bi si bila rajna tudi sama znala služiti kruh. Predvsem se je izurila v gospodinjstvu, učila se je kuhati in voditi gospodinjstvo. Sama si je znala sešiti obleke in oprati perilo. Mimo tega je s svojimi sestrami obiskovala tečaj za nego dojenčkov in je štiri mesece delovala v neki bolnišnici, kjer je — ko drugo osebo — ob petih jutraj vstala in opravljala vsa, tudi najnavadnejša dela.

Ko je bila nekoč v mestu Spaa, se je belgijska kraljica zanimala za mlado princeso. Marca 1926 je inkognito potovala s svojim sinom, prestolonaslednikom Leopoldom v Stockholmu in ondi sta se princesa in Leopold privrati videla. Poleti 1926 so prišle švedske princese v goste k belgijski družini in v septembru sta se princesa Astrid in prestolonaslednik Leopold javno zaročili. Dne 4. novembra 1926 je bila njena civilna poroka v Stockholmu; 10. novembra istega leta pa cerkvena v Bruslju v cerkvi sv. Gudule. Vsi so vedeli, da je bil ta zakon sklenjen iz ljubezni in ne radi državnih potreb. Princesa je dne 4. avgusta 1930 prestopila v katoliško vero, v katero jo je sprejel bruseljski kardinal van Roey v stolnici sv. Gudule.

Dne 11. oktobra 1927 je prestolonaslednica Astride rodila hčerko Jozefino Šarloto, dne 7. sept. 1930 prestolonaslednika Balduina (Baudoin).

Oče sedanjega kralja kralj Albert I. se je 17. februarja 1934 smrtno ponesrečil v domačih gorah. Zato je 23. februarja 1934 novi kraljevski par zasedel belgijski prestol. Kralj Leopold III. in kraljica Astrida sta živela v srečnem družinskem življenju. Če pomislimo na smrt kralja Alberta, je človeku hudo, ko se je njegov sin tudi ponesrečil in je to pot izgubila življenje priljubljena kraljica in zares prava družinska mati, kraljica Astrida. Čudna, žalostna usoda se je ponovila in brez dvoma so Belgijci zares prešinjani z iskrenim sočutjem s svojo tako preizkušeno kraljevsko hišo.

Ekspedicija k „strahotnim indijancem“

Iz Njujorka bo v kratkem odšla ekspedicija, ki bo velikega narodopisnega pomena. Ekspedicija hoče preiskati pokrajino ob gornjem teku Amazon-ske reke. V Guayaquilu bo glavno taborišče ekspedicije, ki se bo odpravila dalje čez Ande, Riobambo, Equator, Hacienda, Leito, in Pateto. Od tu bo šla z mulami v nekdanjo državo Inkov in do Amazon-ske reke. Poglavitna naloga ekspedicije je proučevanje življenja in šeg nekega, doslej nepoznanega rodu Indijancev, Sabelov, ki od njih ne vemo drugega, ko to, da srdito odvrčajo sleherni vmešavanje v njih življenje. Če pomislimo, kako je Indijance uničila naš evropska »kultura« — alkohol in izkoriščanje — in kako so celi indijanski rodovi umirali in cepali ko muhe, čim so se seznanili z belim človekom, ni čudno, da se ti tako branijo — čeprav podzavestno. Prvotni raziskovalci Južne Amerike so dali tem skrivnostnim indijanskim plemenom ime »Strahotni Indijanci« in ta pridevek se jih drži. Noben muzej sveta nima niti drobca kake kulture teh Indijancev. Tudi ne vemo, ali je kdaj kak beli človek došel do njih. »Ameriški indij. muzej« v Njujorku bi seveda rad imel kaj narodopisnih predmetov tega odličnega plemena.

Žalostna bilanca

Francoski notranji minister je opozoril vlado, naj izda stroge navedbe glede na promet, saj je na Francoskem več in več smrtnih slučajev zaradi prometnih nezgod. Leta 1934 je bilo na Francoskem 4413 prometnih nesreč, kjer je umrlo 4737 oseb. Štiri petine teh nesreč je zakrivila površnost voznikov ali pešcev. Ta bilanca trikrat prekaša tisto pred 10 leti. Na Francoskem je dosti opozoril glede prometa, veliko tabel z napisi, kakor n. pr. »Mater vasprijo, da vozite počasi!« Po drugih krajih so na visokih podstavkih upodobljene nesreče z avtomobili in so kričeji kažipoti, ki kažejo proti bližnji resni postaji. A vse to nič ne zaleže, dokler ljudje ne bodo spoštovali življenja svojega bližnjega.

Kongres za katoliški socializem

V Bruslju so otvorili 5. mednarodno zborovanje za katoliški socializem. Prišlo je 500 zastopnikov iz 25 raznih dežel. Zborovanje se je začelo s sv. mašo kardinala van Roeya.

Sodnik: Ali niste bili že na sodišču?
Obtoženec: Se nikoli, gospod sodnik.
Sodnik: Ali res ne?
Obtoženec: Prav zares ne.
Sodnik: Čudno; pa se mi tako znani zdite!
Obtoženec: Tamle v baru sem za natakarka.

Sovjetski Rusiji se obeta bogata letina

Iz ameriških časopisov posnemamo, da v Moskvu prihajajo tako ugodna poročila o letošnji žetvi, da so vsi mnenja, da bo letošnja žetev v Rusiji prekosila lansko za 10 do 15 milijonov meterskih stotov. Pričakujejo, da bo imela letošnja žetev v Rusiji do 100 milijonov meterskih ton žita.

Lani so sovjeti izvozili 880.000 ton žita, leta 1933 pa 1.750.000 ton. V nekaterih poročilih, ki so dospela v Moskvu, je rečeno, da niso imeli neki poljedelski okraj dovolj žita ter ga zato morajo kmetje kupovati od vlade nazaj. Za 1 kg žita, ki ga kupijo od vlade, morajo plačati ruski kmetje 1 rubelj, dočim so ga prodajali vladi po 8 kopejk kg.

Katolištvo na Danskem

Na Danskem je bilo lani 25.268 katoličanov, zdaj jih je 25.591. Medtem je spet prestopilo 178 protestantov v katoliško vero in jih je bilo 474 krščenih.

Fata morgana: Mesto v zraku - mesto v vodi

Vse ozračje je polno brnenja. Po cestah in trgih se ustavljajo ljudje in mahajo s klobuki in robci v slovo. Mirno in veličastno polzi velikansko truplo zračne ladje nad hrumenjem, brnenjem, metenjem, nad strehami in stolpi mesta. Sonce se iskri na njih, da se svetovi ko srebro. Nato je brnenje manjša, obrisi ladje izginejo za mestom. Ali ni bil pravični grad, ki je plaval v zraku? Ali ni bila fata morgana, privid na nebu?

A ta leteči razkošni grad ni privid, ni fata morgana, je pa leteča ladja, kakršna je »Zeppelin« in pa kakršna bosta dva nova zračna orjaka, ki jih dobi Amerika. — Tak orjak je res ko grad, ko mesto v ozračju. Kakor ima ladja na morju dva krova, ki sta drug vrh drugega, tako jih ima tudi leteča ladja. V gornji krov je vdelanih 25 kabin za potnike. Te kabine so pravi pravcati salončki, ki imajo naslanjače, pisalnike in dvoje postelj, ki sta podnevi pritrjeni na steno. Krog ladje je mostovž, okna so postrani vdelana v stene. Potnikom je na razpolago tudi poseben salon za kajo, restavracija in radio-postaja. Zračna ladja ima celo kopalnice, da — celo — bazen za plavanje! Po kosilu se more 50 potnikov, če ne uživajo razgleda z mostovža, odpočiti pri branju časopisov in knjig v dvorani za bivanje, v čitalnici. Poskrbljeno je tudi, da potnikom ni zvečer dolgčas: morejo plesati ob zvokih glasbe, ki prihaja po zračnih valovih — po radiu. Ameriška zračna ladja ima celo kinematograf, kjer se občinstvo zabava, ko gleda razne zvočne filme. Ze jeseni bodo ti leteči hoteli poleteli v svet.

Kdor bi rad prav hitro in udobno in zabavno potoval, pa se bo peljal z orjaškimi letali, ki jih zdaj sestavljajo na Angleškem in v Ameriki. Ti zračni ekspresni vlaki ne bodo imeli samo velikanskih motorjev, marveč bodo vozili tudi z naglico 350 km na uro (trikrat več ko Zeppelin), in bodo tako prostorni, da se bodo potniki (40 do 50) lepo in udobno zabavali. Tudi potniki ekspresnih zračnih vlakov bodo imeli na razpolago restavracijo in kavarno in jedilnico in salon za kajo. Se-

veda se bodo mogli tudi vsak čas pogovarjati s svojci doma, kdo ve kje daleč po mestih in deželah, saj bodo imeli tudi brzojav za uporabo. Celo za to je poskrbljeno, da morejo potniki shraniti svoje dragocenosti in denar. Blagajnik jih bo shranil v svojo oklopno, jekleno omaro, v kateri bo morda z letalom letelo tudi nekaj milijonov dolarjev kot denarna pošiljatev za v tujino.

Potniške ladje na morju se v bodočnosti ne bodo mogle izlaska kosati z letečimi ladjami po zraku. Strokovnjaki se že zdaj silno trudijo, da bi imeli potniki na morju čim več ugodnosti. Nedavno je dovolila angleška vlada za zgradbo največje ladje sveta, »Queen Mary«, da se poveča še za 80.000 ton. Čim so se doslej ponašale ladje, da so plavajoči hoteli, se bo zdaj »Queen Mary« bahala, da je plavajoče mesto samih zabavišč.

Pred nekaj tedni so se šalili časopisi: Nekdo stoji na krovu orjaške ladje in vpraša častnika: »Kje bi pa tukaj lahko videl na morje?« In častnik

Donebnik - kako nastane

Donebniki (nápak: nebotičniki) so pač doma v Newyorku in ondi ga ni človeka, ki bi ne obstal na cesti in opazoval vsaj za hip, kako raste hiša iz tal. Najzanimivejše pri zidanju donebnikov je izkop in izdelava temelja. Sredi morja samih hiš nastane nekakšen rudnik, kjer vidiš v podzemlju Newyorka. Vidiš zamotano mrežo kablov, cevi in kanalov, ki so pod tlakom in ki jih morajo radi zidave preložiti. Nato vidiš grušč in kmalu trdo, živo skalo, ki pride nanjo podlaga donebnika.

Izkop je globok navadno za tri nadstropja navzdol. Skoraj oglišč, ko poslušas vrtnale stroje, ki delajo s stisnjenim zrakom in vsake dve uri razstrelijo skalovje. Ti deli so pokriti z žičnato mrežo, da ne škropijo kamenje po delavcih in gledavcih. Požrešne lopate na pogon s paro zajemajo kamenje in ga stresajo v tovarne avtomobile. Jama se veča in veča, kmalu so stene tako strne, da zija prepad sredi mesta ko v gorovju. Ko je izkop končan, napravijo še 4 do 16 posebnih jam, (več kubičnih metrov v obsegu), kamor pridejo temeljni stebri donebnika, ki na njih sloni vse poslopje. Ko se strdi plast cementa krog jeklenih traverz, ki jih dajo v jame, začno postavljati ogrodje iz jekla.

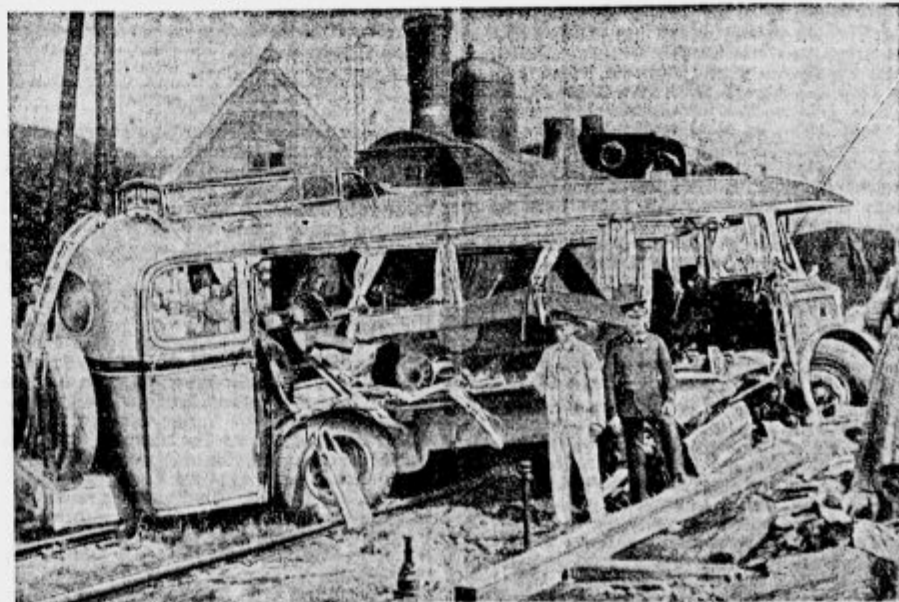
Vprašanje donebnikovega temelja je tem težje razrešiti, čim manj je skalovja v tleh. Če ga ni, tedaj zabijejo v tla prav na tesno lesene stebre, ki jih obdajo s kovino. Nato potegnejo stebre ven in zalijejo odprtine s cementom, tako da nastane umetna — betonska skala.

Ko so temelji pripravljeni, je dovršeno pač najvažnejše delo donebnika. Tedaj pridejo drugi delavci na vrsto in sicer »steel-birdi« — jekleni ptiči, pravcati akrobati med delavci donebnikov. Jekleni ptiči zvarijo jekleno ogrodje. Dovolj je 12 teh delavcev. Sredi vsakršnega nadstropja je mogočen žerjav, čigar roka se izteza izven roba donebnika. Žerjav dviga jeklene traverze — na minuto natančno — iz tovarnih avtov in jih natančno do milimetra polaga na pravo mesto. Koj so tu jekleni ptiči, ki jih sklopijo. Čim je nadstropje dodelano, se dvigne žerjav v višje nadstropje in nadaljuje svoje gigantsko delo. Jekleno ogrodje se dviga in dviga in je videti ko risba v ozračju. Čim više se dviga ogrodje, tem hujše je človeku gledati »ptiče, ki plezajo prav po ptičje po jekleni kletki sem in tja. Gorje, če bi se

le nápak prestopil! Koj zgripi v globino in je mrtev. Pred nekaj leti so imeli pri vsakem nadstropju po enega mrljaka; zdaj je nevarnost manjša, ker imajo delavci razne varnostne naprave.

Po pet in pet nadstropij naredijo iz jekla, nato izdelujejo tla iz cementa in vzdavajo stene. Tako izdelujejo na vrhu še jekleno ogrodje, spodaj pa že čistijo in pleskajo sobe.

Ko so delali v Newyorku 381 m visoki donebnik »Empire State Buildings«, so dosegli višek gradbene hitrosti. Dne 7. aprila 1930 so spustili prvo jekleno traverzo v granit, a 7. aprila 1931 se je vesela prva stranka v poslopje, ki ima — 86 nadstropij! Jekleno ogrodje so delali pol leta, jekleni ptiči so potrebovali za eno nadstropje — le dva dni!

Avtobus se je zaletel v lokomotivo pri Piestingu na Niževavstrijskem in je bilo 7 ljudi mrtvih, 24 težko ranjenih.

Poveljnik abesinskih prostovoljcev, Degdath Habte Mikael, pri pregledovanju četi v Addis Abebi.

Gospodarstvo

Cenitev pridelka hmelja

Čoljski »Slovenski hmeljar« centi v svoji naj-novejši letošnji številki letošnji pridelok hmelja v Savinjski dolini na 20—22.000 starih stotov. Po tej cenitvi je torej letošnji pridelok znatno večji kot lani, saj je znašala lani cenitev pridelka komaj 16.000 starih stotov (po 50 kg). Pridelki se po pisanju Slovenskega hmeljarja večinoma prvo-vrstne kakovosti, finih enakomernih kobil z obilico lupulina in zelo fino aromo ter pretežno brez-bihne gladkozelene barve.

Praga, 30. avgusta. Nemška sekcija hmeljar-skega društva objavlja prvo cenitev letošnjega hmeljskega pridelka v Srednji Evropi. Po teh ce-nitvah je pričakovati letos manjšega pridelka hme-lja v Češkoslovaški, dočim bo pridelok boljši v Nemčiji, v Jugoslaviji in na Poljskem.

Po teh cenitvah znaša letošnji pridelok na Zateškem (vse v tisočih stotov) 77—83 (lani 90),

v vsej Češkoslovaški pa 122—132 (140), v Nemčiji cenijo v Hallertau letošnji pridelok na 110—118 (69), v vsej Nemčiji pa 171—188 (134), nadalje v Alzaciji 30 (42), v Jugoslaviji 66—73 (42) in na Poljskem 42—43 (36). Skupno cenijo letino v teh deželah na 431—466.000 stotov dočim je znašal lanski pridelok 395.000 stotov. Kljub temu pove-čanju pridelka se ni bali za njegovo vnovčenje, ker je v glavnih konzumentskih državah t. j. v Nemčiji, Angliji in USA prodaja piva zelo na-rasla. Tako je torej računati, da žateška ponudba ne bo preveč tlačila cen. Nadalje je pričakovati, da Nemčija ne bo imela velikih količin za sve-tovni trg, kar je tudi ugodno znamenje. To po-trjuje tudi vest o ureditvi hmeljske kupitve v Nemčiji, kjer morajo vsi producenti hmelja oddati desetino svojega pridelka Prometni družbi za hmelj.

Položaj svetovnega gospodarstva

Nemški zavod za proučevanje konjunktura v Berlinu pravi o položaju v svetovnem gospodar-stvu tole: V večini držav se je gospodarsko po-slovanje v teku zadnjih mesecev vkljub nasprotni sezonski tendenci in političnim ter valutopolitič-nim pretresljajem držalo nepričakovano dobro. Produkcija, zaposlenost in promet so celo narasli. Indeks svetovne industrijske produkcije (1928: 100) je narasel od 103,5 marca na 105 junija, pa tudi v juliju in avgustu je produkcija narasla. In-deks je v juliju znašal 107,3.

Zanimiv je tale pregled industrijske produk-cije v najvažnejših državah od julija leta 1932. do julija 1936. Tako je v tej dobi narasla industrijska produkcija Nemčije za 65%, Belgije za 49, Japone-ke za 48, USA za 44, Anglije za 39, Italije za 37, Češkoslovaške za 29, Avstrije za 28, Poljske za 23 in Holandije za 6%, padla pa je industrijska pro-dukcija Francije za 1%, Kanade pa za 17%.

S skrbjo pa opazuje zavod razvoj na tržišču si-rovin. Cene so se sicer držale v splošnem dobro. Toda letos je treba vpoštevati, da je letina v sploš-nem dobri. To se vidi v padcu cen pšenice in koruze po nivoju meseca maja. Nadalje je znak poslabšanja, da je velika likvidnost na kapitalnih trgih ponehala. Tečaj rent nazadujejo v primeri z lanskim letom.

Svetovna trgovina izkazuje v drugem četrt-leťtu 1936 zmanjšanje, vendar to zmanjšanje znaša samo 0,4%, dočim je znašalo v prvem četrtletju 8%. Iz tega se vidi, da je okrepitev gospodarske delavnosti v notranjosti posameznih držav polno-goma vplivala tudi na izboljšanje položaja v svetov-ni trgovini.

Seveda pa ne smemo prezreti vpliva oborože-vanja na razvoj konjunktura v svetu. Na podlagi proračunov važnih držav je ceniti vojaške izdatke na svetu v tekočem letu na 30 milijard mark, od česar dobi industrija v obliki naročil 10 do 15 mi-lijard mark. V primeri z vso industrijsko produk-cijo sveta, ki jo cenijo na 275 milijard mark, znaša produkcija za vojne potrebe komaj 3,6 do 5% skupne produkcije. Seveda pa je velika raz-lika med posameznimi državami. So države, v ka-terih je odstotek veliko večji kot navedeno po-vprečje. To sta predvsem Italija in Nemčija.

Velik del novih nabavk je pod vplivom dr-žave v Nemčiji. Saj mora Nemčija v svrhu oborože-vanja izvršiti gotove enkratne investicije, katere so druge države že zdavnaj izvršile. Pri tem pa toži zavod, da je izostala zasebna iniciativa, ki bi lahko v največji meri pripomogla k oživiljenju go-spodarstva in katero vsi tako željno pričakujejo.

SADNA LETINA V OKRAJU SMARJE PRI JELSAH

Časopisna poročila o sadni letini ne na-vajajo sadnega pridelka v okraju Smarje pri Jelsah, iz česar bi se lahko sklepalo, da sadije v tem okraju ni obrodilo. Po cenitvah strokovnjakov in sadnih trgovcev pa je pri-čakovati, da se bo pri ugodni konjunkturi izvozilo iz okraja najmanj 250 vag. sadija; če pa se bo izvažalo sadije za predelavo, pa bo izvoz znašal tudi 300 vagonov. Že do danes se je proti pričakovanju izvozilo približno 20 vagonov ranega sadija. Toliko ranega sadija se do sedaj iz okraja še ni izvozilo v nobenem letu.

Sadni pridelok je kakovostno prav dober, posebno lepo se pa sedaj po dežju razvija pozno zimsko sadije.

Dne 22. sept. 1935 priredi sadijarska po-družnica v Smarju pri Jelsah s sodelovanjem ostalih sadijarskih podružnic v okraju poučni sadni ogled.

★

Zveza trgovskih združenj ima letos svoj ob-čni zbor v Ljutomeru dne 15. septembra z običaj-nim dnevnim redom. Kakor običajno se vrši dne 14. t. m. predkonferenca delegatov združenj, da se pripravi vse potrebno za skupščino.

Vsak, kdor potuje v času od 5. do 16. sep-tembra v Ljubljano, se zamore peljati za polovico voznino, če svoje potovanje veže z obiskom jesenskega vselejaja v Ljubljani, ki se vrši od 5. do 16. sept. t. l. Pri nakupu vozne karte naj zahteva na postajni blagajni posebno železniško izkaznico, ki stane 5 Din. Če obišče potem vselejajem, mu vozna karta velja za brezplačen povratek.

Vselejajeske legitimacije so neprenosne in veljajo samo za določeno osebo, na katere ime so izstavljene. Ime imetnika ter nje-gov podpis morata biti izpisana s črnilom. Kar razpasla se je razvada, da mnogo imet-nikov vselejajskih legitimacij odstopa iste svojim sorodnikom, znanecem itd. Vseled tega trpi uprava vselejaja, ki ima za vsako pri-reditev visoke izdatke, veliko škodo, neupravičeni koristniki legitimacij pa imajo vsled tega neveljavnosti, ker jih kontrolni organi kaj hitro izsledijo. Tudi ob letošnjem jesenskem vselejajem se bo izvajala kontrola, zato naj vsakdo zadrži legitimacijo zase in je ne od-da, kaj naprej, da se ne izpostavlja neprijetnim posledicam.

Korale bodo brusili na vselejajem. Jadranska razstava nam bo tudi pokazala, kako žive ljudje ob morju, kako se bore za obstanek, in ne le zna-čilnosti morja samih na sebi. Obiskovalcem se bo nudila povsem zaokrožena slika našega Jadrana in bo napravila na slehernega močeno vtis. Zato bo njen pomen izreden, saj bo zdramila mlačne, ki niso povečali dovolj pozornosti Jadranu, navdušila tiste, ki ljubijo naravne lepote, opomnila mno-ga, da je Jadran naš, kar pomeni, da moramo de-lati zanj, delati zato, da bo postalo morje blago-

stov za zaledje. Da bo torej razstava čim popol-nejša, bodo na nji tudi poklicni brusilci koral iz Zlariina pri Šibeniku.

Ogromno delo je opravila Jadranska straža, ki je organizirala veliko jadransko razstavo na vselejajem. Že leto dni so se pripravljali na raz-stavo in odposlali so okrog 1500 pismem na oblastne odbore JS, krajevne odbore, občine, ustanove in društva. Marsičje niso našli razumevanja in če bi ne bilo pri delu pravih moči, bi morali odnehati pred neštetiimi ovirami. Največja ovira so bili že stroški. V Zagrebu so nameravali organizirati ja-dransko razstavo, ker so pa proračunali, da bi bilo najmanj milijon dinarjev stroškov, so misel na raz-stavo raje opustili. Naš oblastni odbor JS seveda tudi nima milijonov za razstavo, pač pa mnogo poživljajalnih delavcev. In zdaj so ovir prema-gane, vse priprave bodo kmalu končane ter vse delo kronano z uspehom kakršnega se ni dosegla pri nas nobena razstava.

Svetovna letina pšenice. Kmetijski minist-rstvo v Washingtonu ceni letošnji svetovni letni pšenice brez Rusije in Kitajske na 3.520 milijonov bušlov (bušel pšenice ima nekaj nad 27 kg), kar pomeni povečanje v primeri z lanskim letom za 60 milj. letosno pa so zaloge za 240 milj. bušlov manjše kot so bile lani.

Česa vse potrebuje Italija. Po cenitvah an-gleških strokovnjakov mora Italija v normalnih časih uvažati velik del sirovin in pogonskih sredstev za svoje gospodarstvo. Tako cenijo normalno letno potrebo Italije na 12 do 15 mi-lijonov ton premoga, 60.000 do 70.000 ton bakra, 200.000 ton železne rude, 1 milj. ton starega že-leza in jekla, 25.000 ton svinca, 100.000 ton man-gana, 1500 ton nikla, 500.000 ton petroleja in 15 tisoč ton cinka. Kar zadeva cin, nikel, hrom in še nekatere druge rude, je Italija popolnoma navezana na uvoz.

Naša pohištvena obrt bo prav lepo zastopana na letošnjem jesenskem vselejaju v Ljubljani od 5. do 16. septembra. Na tej razstavi bo vsakdo videl, kako se naši mizarji mojstri trudijo v vsem, da bi ustregli kupcu. Današnje pohištvo je odvržno nekda-njo ornamentično, ter je gladko, masivno in pro-storno, odgovarjajoče popolnoma sedanjim gradbeni tehniki. Razstavljene bodo vsakovrstne spalnice, jedilnice, saloni, gosposke, dekliške in otroške sobe. Gospodinj posebej opozarjamo na novodobno ku-hinjsko pohištvo, ki je napravljeno tako praktično, da prihrani gospodinj mnogo naporenega takanja sem in tja po kuhinji in brezpotrebno zamudo časa. Vsak, ki mu je v mislih nakup nove opreme, naj si pride na vselejajem ogledat izdelke naših iznajdljivih mizarjev. Pohištvena razstava obsega preko 1000 kvadratnih metrov.

Gibanje zlata. Holandska banka izkazuje od 19. do 26. avg. dotok zlata za 5,5 milj. na 5913 milj. goldinarjev. Belgijska narodna banka izkazuje od 15. do 22. avg. odtok zlata v znesku 136 milj. frankov, tako da znaša belgijski zlati zaklad samo še 17.470 milio-nov frankov.

Promet v sušnem prekopu. Družba, ki je lastnica sušnega prekopa, objavlja podatke o prometu skozi prekop v prvi polovici letos. Promet je znašal 15.864.000 ton, torej 0,3% manj kot v prvi polovici 1934. Najbolj je padel pro-met v smeri od severa proti jugu. Skupno na-zadovanje prometa je pripisovali zmanjšanju svetovne trgovine, promet pa bi se zmanjšal še bolj, če ne bi bilo prehoda vojnih ladij in voja-skih transportov, katerih promet se je počelto-iril. V prvi polovici leta 1934. je zavzemala ita-lijska zastava komaj 6,5% vsega prometa in je bila na 6. mestu. Letos pa je odstotek ita-lijske zastave narasel na 13,6% in je Italija v prometu takoj za Anglijo, ki je se vedno na prvem mestu.

Borza

30. avgusta.

Denar

Devizni tečajji so danes vsi narasli z izjemo Bruslja, Curiha in Prage, ki so ostali neizpreme-njeni.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi popustil na 8,37—8,47, na zagreb-ski borzi pa se je uvrstil na 8,355—8,455, dočim je v Belgradu ostal skoraj neizpremenjen na 8,3217—8,4217. Grški boni so notirni v Zagrebu 33,65—34,35, v Belgradu pa 33,75 denar. Angleški funt se je v Zagrebu uvrstil na 234,14—235,74, v Belgradu pa na 234,45—236,05. Španska pezeta je v Zagrebu notirala 5,65 blago, v Belgradu pa 5,70 blago.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij: 706.752 Din.

Ljubljana. Amsterdam 2957,44—2972,08, Ber-lin 1752,77—1766,65, Bruselj 734,54—739,60, Curih 1424,22—1431,29, London 216,58—218,64, Newyork 439,66—439,98, Pariz 288,82—290,26, Praga 180,91—182,02, Trst 357,07—360,15.

Curih. Belgrad 7.—, Pariz 20,28, London 15,24, Newyork 306,75, Bruselj 51,65, Milan 25,125, Ma-drid 42.—, Amsterdam 207,80, Berlin 123,30, Du-naj 57,60, Stockholm 78,60, Oslo 76,60, Kopenhagen 68,05, Praga 12,71, Varšava 57,95, Atene 2,9125, Carigrad 2,4775, Bukarešt 2,50, Helsingfors 6,7125, Buenos-Aires 0,8225.

Vrednostni papirji

Tendence za državne papirje je bila tudi da-nes čvrsta in so nekateri tečajji nadalje narasli. Tudi promet je bil znatnejši.

Ljubljana. 7% inv. pos. 80—81, agrarji 45—47, vojna škoda promptna 370—372, begliške obv. 63,75—64,50, 8% Bler pos. 81,50—88, 7% Bler pos. 72,50 den., 7% pos DHB 75 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 80—81,50, agrarji 45—46, vojna škoda promptna 371,50—373 (372), 8% 370—371 (370), 10, 11, 12. 371 bl., beg-

Sport

Pred državnim prvenstvom seniorjev v plavanju in waterpolu

Splitški Jadran ne pride

Dubrovnik, 29. avgusta.

Letošnje državno prvenstvo seniorjev v Du-brovniku je po mnenju Dubrovčana izgubilo svojo največjo privlačnost, ker splitški Jadran ne pride. Saj so bile tekme med Jugom in Jadranom vsled rivalitete med Dubrovnikom in Splitom vedno pred-met največjega zanimanja. Jadran, dolgoletni državni prvak v plavanju in večni konkurent Juga za prvenstvo v waterpolu, sedaj že drugo leto ne na-stopa na seniorskem prvenstvu; lani v Ljubljani so Jadranši samo gledali tekmovalca, letos se pa sploh prijavili niso. Vzrok temu naj bi bilo po iz-javi Jadrana v splitški »Novi dobi« težko finančni-mo stanje kluba, izgleda pa, da so motivi drugačni. V zvezi z nenastopom Jadrana se zopet govori o krizi v klubu in celo o odstopu dolgoletnega pred-sednika dr. Culjića. Postopanje Jadrana je vsek-a-kor čudno. Potrebno bi bilo, da Jugoslovanska pla-valna zveza napravi potrebne korake, da ravno naši najboljši klubi ne bodo izostajali od prvenstva.

Jadran je imel letos, ko si je osvojil v Mari-boru juniorsko prvenstvo v plavanju in drugo me-sto v waterpolu, najlepšo priliko, da si pridobi v Dubrovniku seniorsko prvenstvo v plavanju in dru-go mesto v waterpolu in s tem naslov: najboljši klub Jugoslovanske plavalne zveze.

Ker Jadran ne nastopi, sta ostala kot edina resna konkurenta za naslov najboljšega kluba Ju-goslavije SK Ilirija in JSK Jug in je dosedanj sta-nje točk (po Seričevi tabeli) naslednje: Ilirija 51 točk, Jug 50. Slede Viktorija in ZPK. Ilirija ima sedaj najlepše izgleda, da si osvoji prvenstvo v plavanju seniorjev in se ugodno placira v water-polu. Saj je letos pridobil zase državnega rekorderja Wilfana in odličnega Kamničana Cerarja. Jugu je prvenstvo v waterpolu zagotovljeno, gotovo pa mu je tudi vsaj drugo mesto v plavanju. Ker je ilirijanska damska ekipa zelo maloštevilna, ni iz-ključeno, da utegne sušaska Viktorija s svojimi odličnimi plavalkami, med katerimi je najboljša, Ljub-

ljancanom dobro znana Zlata Wimmer, odvzeti Ilir-iji potrebne točke in s tem seniorsko prvenstvo v plavanju tako, da postane Jug državni prvak.

Radi majhnega števila prijavitelcev se vrše v soboto 31. avgusta namesto 15 predtekmovalj samo 3, in to na 100 m in 400 m prosto seniorji ter na 200 m prsno seniorji.

Vrši se tudi waterpolo tekma med Jadranom (Hercegnovi) in Ilirijo. Ta tekma bo odločilna za drugo mesto v waterpolu, ker nastopajo samo tri moštva: Jug, Ilirija in Jadran-Hercegnovi.

V nedeljo bodo finalna tekmovalca. Vseled ostre konkurence obetajo biti najinteresnejše borbe med Wilfanom in Luko Ciganovičem na 100 m prosto in 100 m hrbtno, na 200 m prsno, kjer si-cer naš najboljši prsni plavač Matošić Dane (Ja-dran, Split) ne nastopi, zato pa se bodo borili za prvo mesto Cerar, Ferček, Rostacher, Hribar in Grkinić, ki so precej izenačeni in bo zato borba za prva tri mesta ogorčena. Največ izgledov ima novopečeni Ilirijan Cerar.

V Dubrovniku so že prišle ekipe Ilirije, Viktor-rije in plavalci poedinih klubov, ki so prijavili samo posameznike. Glavna stebra Ilirije sta, kot že ome-njeno, Draško Wilfan in Tone Cerar, dalje so v moštvo odlični plavalci in plavalkice Hribar, Fuks, lankoletni državni prvak na 400 m in 1500 m pro-sto Mihalek, ki pa letos radi poškode na roki n-je v najboljši formi, ter državni rekorderki Lampre-tova in Bradačeva.

Viktorija je poslala na prvenstvo svoja odlična 400 metraša Minija in Stockerja in prsnega plavača Grkinića. Posebno pa je treba omeniti sušaske se-niorke, med katerimi je najvidnejša Wimmer Zlata, dalje Bier Greta, Medanić in ostale.

Domačin Jud postavi na start Luko Ciganovića, Matića, Pendeja, Orlićia in kompletno seniorsko waterpolo moštvo, točasnno najbolje v državi.

Na tekme so prišli tudi Belgrajčani (Bulat, biv-ši prsni rekorder Ferček in hrblas Grčić) in odlični Mariborčan Rostacher. Jadran iz Hercegnovija poš-lje v soboto zjutraj svoje waterpolo moštvo na tekmo.

pokroviteljstvom predsednika mestne občine g. dr. Vladimira Ravniharja, najlepši moralni in finančni uspeh.

Olympische Spiele

Izšla je druga, julijska številka revije »Olympische Spiele«, ki jo izdaja propagandni odbor za XI. olimpijske igre v Berlinu l. 1936. in za IV. olimpijske zimske igre v Garmisch-Partenkirchen. Ta številka je še zanimivejša kakor prva in še bogatejša ilustrirana od junij-ske. Naslovno stran krasi drugonagradni plakat za berlinsko olimpijado od Kurta Priena, na prvi notranji strani je velik in krasen posnetek lahkoatlota. Uvodno besedo ima državni komi-sar dr. J. Lippert, nato pa sledi zanimiv članek o umetnosti in gimnastici in Stari Grčiji, ki je opremljen s krasnimi kipi iz tedanje dobe. V članku o nemških pripravah za letno in zimsko olimpijado, ki ga je spisal Chr. Busch, dobimo zanimivosti iz treninga nemških sportnikov za velike borbe, ki bodo prihodnje leto in pa nji-hove dosedanje uspehe. Lepe slike s treninga nemških sportnikov zelo poživje interesantni članek. »Aus der Werkstatt« je naslov članku izpod peresa znanega sportnega strokovnjaka dr. C. Diema, generalnega tajnika organizacij-skega odbora za XI. olimpijado v Berlinu. K. Doerry nadaljuje in zaključuje zanimiv članek »Od Aten do Berlina — l. Atene 1896«. Zna-čilne so slike, ki kažejo tedanje sportnike in njihovo opremo. Erich Arndt se bavi z olimpijskim kajak-sportom. Krasne so slike na rekah v prosti naravi. V članku »Od starta do cilja pred 2000 leti« prikazuje dr. L. Englert start pred 200 leti s slikami ter se bavi dalje z mo-dernim startom in ciljem, kar je zelo spretno opremljeno z nadvse posrečeniimi slikami. H. Krause je napisal zabaven članek »Priatelj človeka in skakanje s stolpa«. Olimpijske noti-ce zaključijo to zelo zanimivo in izredno po-srečeno številko »Olympische Spiele«. List, ki izhaja mesečno, se tiska v 60.000 izvodih, in si-cer po 20.000 izvodov v nemščini ter anglešči-ni, po 10.000 pa v francoščini ter španščini. Po-samezna številka stane 0,80 RM in se naroča pri nemškem sabračalnem biroju v Belgradu, Kn. Spomenik 5.

Jugoslov. težkoatletska zveza

(Službeno)

Za prvenstvo Jugoslavije v perolahki in pol-srednji kategoriji se odreja: 1. tekmovalce se vrši v dvorani Nove Pivane v Zagrebu, Draškovičeva uli-ca; 2. tehanje atletov je od 9—10 dopoldne. Tekmo-vanje se prične točno ob 11. 3. Ziriža: dr. Marin-ković, dr. Wankmüller, Kovač, Hehn. Zapisnikar: Begač Anton; časomerilec Katalinić, star. Nadzor-stvo v dvorani Slezinger. 4. Sodniki: Oster, Kehl, Hehn, Kirić, Richter. 5. Blagajna: Lewenstein. — Opozarjajo se atleti, da se tehanje ne bo vršilo izven določenega časa. Vsak klub ima pravico de-legirati člana, ki nadzoruje moštvo. Naprošajo se klubi, da pravčasno najavijo točno uro prihoda atletov v Zagreb.

Verifikacije: Verificirata se prvenstvo bantam, lahke in srednje kategorije: Bantam: I. Toth (Spar-ta ZGB), II. Šneberger (Croatica ZGB), III. Hopak (Zrinjski, Koprivnica). Lahka: I. De Luca (Zrinjski), II. Mrkus, III. Pongrac (Osa Sparta, Zagreb). Srednja: Kiss (Hakoah, Subotica), II. Metzner in III. Vršćak (Osa Croatia, Zagreb).

Zagreb, 27. avgusta 1935.

Predsed.: dr. Marinković, I. r. Tajnik: Richter, I. r.

Žitni trg

Sembar. Rž. bč. 110—112,50; ječmen bč. in sr. novi 63—64 kg 117,50—122,50, sr. in bč. spoml. 63—64 kg 135—140, bar. 67—68 kg 140—145; ko-ruza bč. in sr. 94—95; moka bč. 0g in 0gg 195—215, št. 2 125—195, št. 5 155—175, št. 6 140—155, št. 7 115—125, št. 8 97,50—102,50; fižol bč. uzanč-ni 270—290. — Ostalo neizpr. — Tendence čvrsta. Promet 47 vag.

Novi Sad. Rž. bč. 112,50—115; koruza bč. in srem. 94—95; ban. 92—94; fižol bč. in srem. beli brez vreč 2% 275—285. Ostalo neizpre-m.

luške obv. 63,75—64,75, 8% Bler pos. 81,50—84, 7% Bler pos. 72,75—73,50, 7% pos. DHB 75 den. Delnice: Nar. banka 5800 den., Priv. agr. banka 282,50—234 (282,50), Trboveljska 95 den., Isis 40 bl., Osj. sladk. tov. 120—135.

Belgrad. Drž. pap.: 7% inv. pos. 82,50 den. (82,75), agrarji 46,50—47,25, voj. škoda promptna 372—372,50 (372), 10. 372 den., 12. 372 den. (372,25), begl. obv. 67—67,25 (67,25, 66,20), 8% Bler pos. 82,25—84, 7% Bler pos. 73,75 den. (73,75, 7% pos. DHB 75,50 den., 7% stab. pos. 81,50—82,50 (82, 81,50). — Delnice: Nar. banka 5800 den., Priv. agr. banka 233—234,50.

Šolske vesti

Na državni učiteljski šoli v Ljubljani bo vpisovanje za šolsko leto 1935-36 za 4. in 5. razred učiteljske šole, kakor tudi za 2.—4. razred obeh vadišč, v četrtek 5. septembra od 9—11. Vse druge podrobnosti glede prijave, šolnine itd., so razložene v zadnjem šolskem listu ter razpisane na oglasnih deskah v obeh šolskih vadišč. Popravni in razpisni izpiti bodo v popoldne 2. septembra po ločenem razpisu od 8 naprej. Vsi vpisani učenci in učence vseh zavodovnih oddelkov prejeto obvestilo v petek 6. septembra ob tri črti na 10 v svojo šolsko prostoro, odkoder odidejo na Kongresni trg k zahvalni službi božji o priliki rojstnega dne Nj. Vel. kralja. — V prvi razred državne učiteljske šole bo po ministrskem odloku od 29. avgusta sprejetih 25 učencev in 30 učenk. Vpoved pridejo popolnoma zdravi učenci in učence, ki imajo dober posluš, ki ne bodo do 31. decembra 1. l. stari nad 17 let in ki so položili nižji tečajni izpit na gimnaziju s odličnim ali prav dobrim uspehom. V slučaju, da gori predpisano število ne bi bilo doseženo, pridejo v poštev še oni s solidnim dobrim uspehom nižjega tečajnega izpita. Priglasenci, ki izpolnjujejo vse te pogoje, pa bi bili odklonjeni kot preoklešni, se morejo javiti za vpis v kako drugo učiteljsko šolo, kjer še ne bi bilo doseženo predpisano število vpisanih. Absolventi mešanih šol ne pridejo v poštev. Prijavijo naj se tudi taki, ki imajo nižji tečajni izpit s odličnim ali prav dobrim uspehom, pa so že prekoračili predpisano starost, da bi izdalo ministrstvo prosvete o tem načelni odloki. Priglasovanje v prvi razred bo v soboto 7. septembra od 8—10. Vse podrobnosti na oglasni deski. — Havninateljstvo državne učiteljske šole v Ljubljani. *Zdravstveno izpraševanje v Ljubljani* ponovno opozarja, da se vsi vpisovanje v trgovsko nadaljevalno šolo 3. in 4. septembra t. l. od 9—12 in od 2—5 popoldne. Popravni izpiti so dne 2. septembra t. l. ob 2 popoldne. Istodnevno opozarja uprava, da so trgovine na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. vse dan zaprte. Uprava. *Državna narodna šola v Mostah* razpisala, da bo vpisovanje novincev v ponedeljek 2. septembra od 9—12 v šolski pisarni. Dne 3. septembra je ob 9 začetna šolska masa, nato redna seja učiteljskega sveta. *Vpisovanje v Glasbene Matice* v Celju se bo pričelo v ponedeljek 2. septembra za vse golejce (tudi) dnevnih od 8—12 ter od 3—6 popoldne v poslopiju Glasbene Matice, Slomškov trg 16. L. nadst., v ravnanstveni pisarni. Prijavi se lahko tudi pisemno. Podrobnosti so razvidne na tabli na hodniku v I. nadstropju Glasbene Matice. *Vpisovanje na Glasbeni šoli v Kranju* se vrši od ponedeljka dalje vsak dan od 8—12 v veči realni gimnaziji. — Občni zbor se bo vršil 30. septembra t. l.

Naznanila

Ljubljana

1. Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 41; dr. Trnkoczy ded., Mesni trg 4, in mr. Ueber, Selenbargova ulica 7. *Drustvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana* ima svoj občni zbor v sredo 26. septembra 1935 ob 18 v razpisni dvorani Justične palače, soba 15. *1. Zveza biseriških slovenskih golemcev na Rakovniku* ima svoje ročni letni občni zbor v nedeljo 15. septembra, in ne 1. septembra, kakor je bilo prvotno objavljeno. *1. Perški zbor Glasbene Matice* prične s rednimi vajami v torek 3. septembra t. l. ob 20. Za nove članke im Glasnice, ki imajo dobre glasove, teoretično podlago in veselje do resnega petja, bo vpisovanje v ponedeljek 2. septembra od 18—12 v sobi št. 6, Vegova ulica 7. Med letom v zbor ne bo moglo pristopiti. — Odbor. *1. Kino Kodeljevo*. Danes ob 20 ter jutri ob 17 in 30 »Bika« z Anabelle in Inkisinosom.

Drugi kraji

Realno društvo Sv. Križ pri Ljutomeru ponovi v nedeljo 1. septembra lepo igro »Vzor zvestobe«. *Katoliško prosvetno društvo v Selcih* ima svoj redni občni zbor v nedeljo 1. septembra ob 3 popoldne. Zbor se vrši v dvorani Krekovega doma. Vljudo vabimo vse članstvo, da se ga gotovo udeleži. *St. Vid nad Ljubljano*. V nedeljo 1. sept. priredi zvezna strelska družina v št. Vidu nad Ljubljano narodno strelsko tekmovanje na svojem strelišču v Staničah. Tekmovanje traja od 8 ure zjutraj do mraka. Posetniki Sv. Katarine in bližnjih hribov se opozarjajo, naj se držijo poti, naj ne hodijo po hribu nad streliščem v Staničah. Nagrade tekmovalcem se razdelijo na veselilnem prostoru pri »Kraščju« v št. Vidu. Vidu.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 31. avgust: 12.00 Iz vsakovrstnih plošč sestavljen mozaični poslušajte do dveh, potem pa — zapik: vmes 12.45 Poročila, vreme; vmes 13.00 Čas obvestila 13.15 Iz vsakovrstnih plošč 14.00 Vreme, spored, borza 18.00 Na delopust — veselih lič 18.40 Zunanji politični pregled (dr. Jug) 19.00 Čas, vreme, poročila, spored 19.15 Prenos iz Salzburga — Beethoven: Fidelio 22.00 Čas, vreme, poročila, spored 22.30 Teden je končan, zdaj slabo voljo strani Radijski orkester, radiolaz in plošč.

Drugi programi

SOBOTA, 31. avgusta, Beograd: 19.15 Prenos iz Solnoigrada 22.30 Prenos iz kavarne 23.00 Plesna glasba — Zagreb: 19.15 Solnoigrad — Dunaj: 17.00 Plesna glasba 19.15 Prenos Beethovenove opere »Fidelio« iz Solnoigrada 22.05 Vojaska godba 22.45 Plesna glasba — Budimpešta: 20.10 Prenos opere »Cigan baron« 22.40 Plošč 23.15 Jazz — Test-Milan: 17.30 Plesna glasba 21.00 Orkestralni koncerti 21.40 Jazz — Rim-Bar: 20.40 Prenos glasbene komedije in opere — Varšava: 20.30 Radijski orkester 22.30 Plesna glasba — Berlin: 20.10 Dunajska lahka glasba — Frankfurt: 20.30 Plesni večer — Frankfurt: 20.15 Plesni večer — Monako: 19.05 Češka glasba 20.15 Plesni večer.

Dolores Vieser

PEVČEK

Ljubzenska zgodba mlade duše

Z nečastljivo velikimi koraki odjadra Jurko. Ivanu je, kakor da je zdaj pala zadnja trohica zemeljske teže od njega.

Dvanajstletni Skalarjev Konrad se sicer že zdavnaj več ne trmoglavi vprav na te gosli, sicer pa je tudi navajen, da mu spolnijo vse, karkoli si poželi. Ko mu pa pove mati, da ji je Kamenar ponudil na prodaj gosli, reče, kar se da odločno: »Kar sem z njimi!« »Da, da, Konrad, bomo seveda vprašali še papčija in potem pošljemo jutri ponje. Ti je vendar menda tudi treba, da imaš kdaj kakšno veselje!«

Ivan sedi na klopi. Gosli drži v rokah. Mračni se že. Nežne modrikaste meglene proge se motajo nad močvaro. Kar precj hladno je. Kakor nežno, črno omrežje se odraža jelševje vejevje s svojim popjem in brstjem od skoraj belega, somračnega neba. Na zapadu dozoreva dan. Stara Črnačka je šla k postni pridigi. Tako hoče sam obhajati slovo.

Prastari oče je prinesel te gosli iz Italije, iz Firence, kjer se je učil delati gosli. Stari oče je delal po njih in godel nanje. In potem so bile last očetova.

Bile so z njim še v Salzburgu, ko je bil še mlad muzik. Z njihovimi pesmimi se je prigodel v nezvesto srce tuje signorine, z njimi je potoval iz dežele v deželo. Oče in gosli sta bila eno. Laže bi si ga mislil brez rok

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; identifikacijski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Zidarje

izvežbane v zidanju s kamnom — sprejme Emil Tomažič, stavbenik, Ljubljana. (b)

Knjigovodja

moška moč, z najmanj tri-letno prakso, perfektno bilancist, ne prako 30 let star, se takoj sprejme. Mesto je stalno. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 999/10444 do 5. septembra. (b)

Dijaki

Mlajše dijak

sprejemam na stanovanje. Strelška ulica 4. (D)

Dijakinji ali dijak

se sprejmeta v zračno stanovanje event. tudi na dobro hrano po zmerni ceni. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 10491. (D)

Nižješolko

sprejemam na hrano in stanovanje po zmerni ceni. Glasovir na razpolago. Reber 7. (D)

Stanovanja

ODDAJO:

Enosobno stanovanje s kuhinjo in kabineto oddam. Orlova ulica 7. (E)

Dvosobno stanovanje

kabinet, kopalnica, komfortno, se takoj odda. Zg. Šiška 235 (blizu gostilne Čarman). Ogledati med 2—4. (E)

Dvosobno stanovanje

v Sp. Šiški se odda mirni odrasli družini. Podjunska št. 23. (E)

Krasno opremlj. sobo

oddam dvema gospodičnima. Kongresni trg št. 2, pri g. Maček. (S)

Opremljena soba

se takoj odda. Križevniška 7/II. (S)

Opremljena soba

se odda. Jegličeva 7. (S)

Vnajem

ODDAJO:

Enostanovanjsko hišo sredi sadnih vrtov, v lepem, mirnem kraju na Gorenjskem, primerno za upokojenca, dam v najem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10483. (n)

Posrestva

Droben oglas v »Slovenca« posrestvo ti hitro prodaj; če te ne z gotovim denarjem rač kupca ti s knjižico da

Vilo

enonadstropno, štiristano- vanjsko, z lepo urejenim velikim vrtom, tik Tyrševe (Dunajske) ceste — prodam po ugodni ceni. Prevzamem delno tudi vloge dobrih denarnih zavodov. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10334. (p)

Trgovsko hišo

vogalno, enonadstropno, s tremi trgovskimi lokali, v centru večjega mesta, takoj prodam. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Izjemna prilika« št. 10357. (p)

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domo-ljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Zapustil nas je za vedno naš nad vse ljubljani soprog, brat in stric, gospod

FRANC KOMATAR

nadpaznik bivše prisilne delavnice v pokoju

dne 29. t. m., po dolgi in mučni bolezni, previden s svetofajstvi za umirajoče. Pogreb draga pokojnika bo v soboto 31. avgusta t. l. ob štirih popoldne iz hiše žalosti Vodovodna cesta št. 53 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 30. avgusta 1935.

Globoko žalujoči: Terezija, soproga, Ivanka Klemenc, nečakinja — in vse ostalo sorodstvo.

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10

Poizvedbe

Automobilsko kolo

je bilo zgubljeno od Bleda do Ljubljane dne 30. t. m. Najditelj naj blagovoli sporočiti v trgovini Viktor Bohinec, Tyrševa cesta 21. (e)

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajatelj motorja bi znebil se rad hrč kupcev ti mnogo prižene Slovenčev najmanjši? Inserir

Staro železo

in vse druge kovine kupuje na drobno in vagon Fr. Stupica, zaloga vsakovrstne železine, poljedelskih strojev, čebelar-skih potrebščin, razstreljiv itd., Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (I)

Za šolarje

dobre in cenene obleke — si nabavite najbolje pri Preskerju, Sv. Petra cesta št. 14. (I)

Gostilniški gramofon

malo rabljen, napredaj po ugodni ceni. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10366. (I)

Centralni trg čehoslovaške industrije

PRAŠKI EKSPORTNI SEJEM od 30. avg. do 8. sept. 1935

takoj za Leipzigom.

50% popust na čehoslovaških železnica, 25—50% na inozemskih železniških, parobrodskih in zračnih linijah. — Nadaljne informacije in sejmske izkaze dobite pri zastopniku praškega vzorčnega velesejma.

ALOMA COMPANY, d. z. o. o.

Ljubljana Aleksandrova cesta 2

ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT

PUTNIK, Gajeva ulica (za nehotičnikom)

ali direktno pri Direkciji praškega velesejma, Praga VII,

velesejmska palača

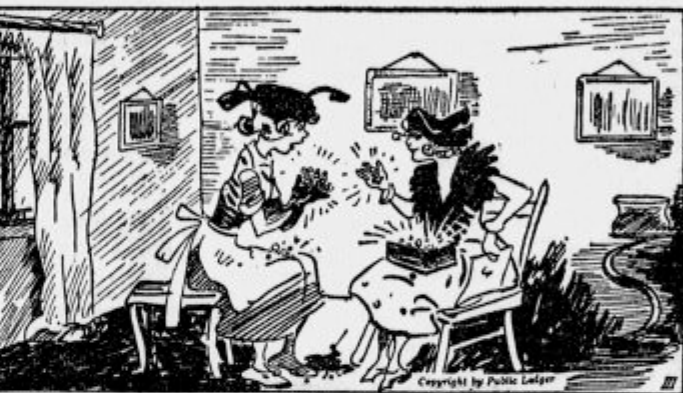
Tinčkove in Tončkove prigode

117.

Mornarja vzameta zaklad s seboj.

Tinček je izročil zavitek mornarju in mu dejal: »Lepo se vama zahvaljujema, da sta prišla. Ampak midva ostaneva zaenkrat še tukaj — pri Primožu. Prosim, bodite tako prijazni in vzemite ta zavitek s seboj. Izročite ga moji mami.« »Zakaj pa ne,« je uslužno dejal mornar. »Torej Primožek je tale dečko? Prebita reč, to bo pa veselo presenečenje za kapitana Mrharja, ko mu bomo brzojavili, da sta našla njegovega sina!« Lepo so se poslovili in mornarja sta odveslala v svojem čolnu nazaj.

Nekaj dni na to je Tinčkova mama obiskala Tončkovo mamo in s skrivnostnim obrazom odprla pred njo zavitek, katerega je prejela od Tinčka. Ob pogledu na lesketajočo se dragulje se je Tončkovi mami, ki je bila tako revna, da večkrat ni imela beliča pri hiši, kar zavrtelo v glavi. »Zdaj eva rešeni vseh skrbi!« je dejala Tinčkova mama. »Zaklad si pošteno razdeliva. Da bi imeli zdaj še vsaka svojega dečka pri sebi, pa bi bila najina sreča popolna!«

ZAHVALA

Za obilo dokazov sočutja in sožalja ob smrti

ANTONIJE REKAR

za darovane krasne vence in cvetje, za številno spremstvo na njeni zadnji poti, posebej pa še gasilskemu in pevskemu društvu v Begunjah, temu tudi za pretresujoče petje pred hišo in ob grobu, se najtopleje zahvaljujemo.

Begunje-Ljubljana, dne 30. avgusta 1935.

ZALUJOČI OSTALI

molka, ki plava nad travniki, v brezčasnost se preliva-jočimi.

Kašelj ga napade, da se kar stresa. V bolestni grozi se bori za sapo. Moj Bog, kje je luč? Ni še na koncu. Ni plamenč duh — truden, bolan romar je, ki si ne lasti ničesar razen velikega domotožja.

Na zapadu žari samo še svetel blesk. V mestu zamolklo poje zvon. Ivan dvigne še enkrat gosli in zagode svojo zadnjo pesem:

»O kdaj že skoraj bom doma — —«

Trudni prsti mu komaj še obvladajo glasove. Strmi v ugašajočo luč in gode pesem do konca.

»Oj z Bogom svet, oj Bog s teboj, nebesa sveta dom so moj!«

Nebo je že čisto temno. Dan ugaša.

Pred okencem mršči dežek, mlačni, drobni, poči pomladni dežek, ki pod njim zazelené logi in se čez noč odpre popje po jelševju. Nad St. Janžem leži megla. Ivan vidi s postelje komaj najbližje steblike. Za njimi raste mehka, bela stena. Zdalj leži že tretji teden v ozki postelji in ve, da ne bo vstal nikdar več. Tako je slab in truden, da komaj še dvigne roko, da se prekriža. Leži z zaprtimi očmi, shuššan in bled ko vosek, kakor podoba kakšnega mučenca. Sapa mu bolesto žaga v votlih prsih, udje ga bole od lege in sree mu podrtava, kakor da hoče ubežati pred najgroznejšim, ki mora zdaj priti. Črnačka hodi po prstih ven in noter in mu streže z obilno skrbjo. Sem pa tja ga pride Jurko ali pater Caharija ali stari vratar obiskat in ga vpraša, kako mu je. Ivan se jim mlo nasmehne, govoriti pa ne more več Bog ve kaj. S težavo reče, da mu je dobro. — O ne, nima nobene želje — pač, lepo prosim, sveto obhajilo!

S. M. Felicite Kalinšek je izšla v novem osmem natisu 15. maja. Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najzbranejši opremi ostane stara cena 160 Din za vezan izvod. Jugoslovanska knjižarna.

Slovenska kuharica